

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

III. év.

Budapest, 1899, péntek, január 13-án.

13. szám.

A halott.

Hireink szerint a miniszterelnök ma este Bécsbe utazott. Ha csakugyan elutazott, a ma esti bécsi vonaton két érdekes utas ült: egy miniszterelnök és egy halott. Koporsó nincs a vonaton, ahol a miniszterelnök ül lehorgasztott fejjel, hanem csak egy egyszerű paktáska. Abban van a halott. Csecsemőkort ért csak a disszidensek kegyelmén. Száraz dajkák nevelték. Az igazi emléket bekapcsolták előle. Meg kellett halnia.

Igen keserű hír ez az országra nézve. Bár keserűség nélkül sehogy se folyhatott volna ez az út, halott nélkül nem mehetett volna ez a vonat. Egy halottnak lenni kellett. Vagy annak, aki a paktáskában van, vagy annak, aki a paktáskát viszi.

Mi mindjárt nem jót jóslottunk a kompromisszumról. Nem is úgy állították föl, mintha békének szánták volna. Követelések, mesébe való követelések, amiket nem adhat meg senki: és érte cserében apró semmiségek, amikért nem kezeskedik senki. Béke-föltételek, amelyek megadást és megalázást kérnek az erőstől, harcznélküli diadalt a gyöngének: azok nem béke-föltételek. Ha kikürtöli a hírnök: adjátok ide a vezért, hadd nyiszaljuk le a fejét; adjátok ide a zászlót, hadd tépjük foszlányokra és tiporjuk a sárba; rakjátok le a fegyvert és vérteteket, hogy ti is gyöngék és hitványak és kegyelemre szoruló legyetek, ha ilyen bekét kürtöl a hírnök, akkor csak nevezzük harso-

náját harci riadónak, mondjuk igaz nevén hadüzenetnek a feltételeit.

Talán kissé sötéten látunk és sötéten láttunk eddig is, mindig. Olyan jó volna ebben ma csalódní, mint amilyen kívánatos lett volna eddigelé. Sajnos, a múlt és a jelen nekünk ad igazat. Bárha a jövő meghazudtolna.

A király, ha holnap kezébe veszi és elolvassa a békeföltételeket, nem mondhat egyebet (vajha az ellenkezőjét mondhatná), mint amit ma az egész ország gondol: „Hát, kedves Bánffy, mik is voltak a maga másik alternatív javaslatai?”

És vissza kell térni a másik csoport alternatív javaslatokra, mert azok, akik a háborúságot csinálták, még ma se akarják a békességet. Nem akarják. Nem akarhatják a békét, akik mesterséges erővel zátonyra viszik hajóját.

Akárhogy nézzük ma a kompromisszum pontozatait, még a szülőanyaszerető szemével se tudhatunk rajtok egy atomnyi életképességet felfedezni. A legnehezebb kérdésekben csinálja a legnagyobb akadályokat, a legfontosabb kívánalmakat pedig egyszerűen szóra se méltatja. A házszabályok revízióját például teljesen negligálja, holott ez a többségnek egyetlen komoly garanciája arra, hogy a parlamenti munkát tisztos mederben újra megindíthassa. — Ha választani kellene a parlamenti rendes munka biztosítása és a gazdasági kiegyezés keresztülbocsátása között, okos és számító többség bizonyára az előbbit választja. Olyan ez, mint volt a hajdani históriai választás kard és

korona közt. A kardot kell választani, mert azzal ki lehet vinni a koronát. A parlamenti munkásság biztosítása mindennél fontosabb. Azzal meg lehet csinálni a gazdasági kiegyezést, de a megszavazott kiegyezés még magában nem garancia a további munkásságra.

Különben ne beszéljünk ezekről. Egy meghaladott kérdés ez már s maga a bécsi út se jelent egyebet, mint egy formalitást, mintha a szakács megkérdené a gazdától, hogy a megromlott, összement tejet kiöntheti-e a serpenyőből?

Hogy Bánffy nem vitte magával kipróbált, okos miniszterársait ezuttal, mutatja, hogy ez idő szerint nem állnak a küszöbön válságra vezethető tanácskozások, s mutatja, hogy a közelmúlt alkalomkor már döntöttek azon eshetőségre, ha a kompromisszum nem sikerül.

Vannak ugyan még reménykedők, akik azt hiszik, hogy legközelebb lejön maga a király s ő veszi kezébe a béke összeszövését. De ez kizártnak tekinthető. Mert ez a békeanyag használhatatlan a király szövöszékén. Szóval, elveszett öt-hat nap. Ömlött vagy öt-száz cikk és béke-dithiramb, de haszon nem háramlott az országra az egész alkudozásokból egy szemernyi sem. Mindössze a disszidenseknek lesz egy kedves emlékü. És legalább megtanultuk, hogy még se vagyunk jobbak, mint a minőknek látszunk.

De hát quid tunc? Mi fog már most történni? Mi az a másik út, amelyen

A nagyszakállu Borcsánszky.

Ira: Mikszáth Kálmán. (2)

Bevilágítottam gyufával a hivatalszoba belsejébe. Hátha valami rabló van bent. A németem szabadkozott és előre ment. „Minek avatkozol a dolgába, még majd te iszod meg a levét,” dohogta. De a hivatalszoba üres volt, azaz tele volt minden asztala, kanapéja aktákkal, papirosekkel, minden rend nélkül, mintha vasvillával volna odahányva. Az öreg ur nyilván elfelejtette becsukni az ajtót. No, ez ugyan gyönyörű rend. A nyitott kapun bejöhöt éjjel akárki, egy lélek se látja, aztán feljuthat ide az árvaszék elnök szobájába és elviheti amelyik okmányt akarja. Még fűtyülhet is utközben, amikor viszi.

Az a bolondos ötlet inceselkedett velem, hogy meg kellene leezkértetni egy kicsit az öreg Borcsánszkyt. A Bohunka Jani jó somlyai borában laknak olyan sejtma koboldok és villogó szemű manók, akik ilyeneket sugdosnak. Beleptem tehát a cselháza és úgy találgatva felkaptam a sötétben egy nyaláb iratot a lőnöm alá.

— Mit csinálsz bent? — kérde a német.
— Lopok.

— Mit?

— Aktákat. Holnap keresni fogja az öreg ur és meg lesz ijedve. Micsoda fölséges tréfa lesz ebből holnap.

Fölvittük a szobáinkba, volt vagy három fontnyi a csomag, mindenféle színű és nagyságu, részint bélyeges, részint bélyegtelen papirosek, szóval olyan volt, mint minden akta a világon. Mindössze egy futó pillantást vetettem a czimzésre: a „Teszéry-árvák ügye.”

Hajnalban aztán bejött a főispán, elénekelve az ágyam fölött: „Ébredj nagy álmaidból.” Azaz, hogy már öreg reggel volt. Az őszi napfény bűbájosan szűrődött be a zsáruk leeresztett bordázatán keresztül és lent az ablakok alatt, a piacon hallani lehetett a hetivásár cataráját: szekerek zörgését, kofák veszekedését s az adás-vevés mindennemű élénk-ségét.

— Öltözködjetek, szép idő van, kimegyünk egy kicsit vadászni.

— Kegyelem, hagyj még egy kicsit aludni!

— Hát hogy mulattatok?

— Köszönöm, jól, de hagyj aludni.

— Hát a német?

— Az belebolondult a Hankába és most nyilván róla álmodik.

— Sokáig voltatok fent?

— Éjfélig. És épen azért kérlek...

— Jó, jó, hiszen hagylak. (Ugy látszik, azt a taktikát választotta, hogy szétbeszéli okvetetlenkedő kérdéseivel az álmomat). Hanem miféle percsomó ez itt? A főispán kezébe vette és hangosan olvasta: „A Teszéry-árvák ügye. Hogy jut ez ide?”

Hahaha! Most egyszerre eszembe jutott a tegnapi tréfa és hirtelen elröppent szememből az álom.

— Képzeld csak, milyen bohóság. Vagy is inkább rendtelenség. Tegnap éjjel jövet, nyitva találtuk a kaput, meg az öreg Borcsánszky szobáját.

— No, és?

— Ejh, hát javíthatatlan a vármegye; elhoztam ezt a csomó aktát. Épen úgy elvihette volna akárki; szekerre rakhatták volna éjjel az egész árvaszék iratait.

A főispán összeráncolta a homlokát.

— Hallatlan gondatlanság! — jegyzé meg sötéten.

— Ugyan ne farizeuskodj. Ez csak egy

menni kell, és mi lesz annak az utolsó állomása? Mert menni kell. A kormánykerek nem állhatnak meg.

Hogy még van út, azt látjuk. de hogy van-e kibontakozás rajta és milyen, ezt nem látjuk. Meglehet, csak út van és kibontakozás nincs a végén. Mindegy, mégis csak ezen az úton kell menni.

A kormányának meg van a programja, mondják. Hisszük. De ezen a programmon túl is, sajnos, csak ez a rossz helyzet van. Egy-két mozdulat még fehető a sakkjáblán kétségkívül, de e mozdulatok után — még mindig mozdulatokra lesz szükség.

E homályos utnak csak egy kis darabkáját világítja meg, nem jól informált tudósítónk, hanem a logika.

Bizonyosak vagyunk, hogy a közel jövőben nem következhetik más mozdulat, mint az új képviselő-választás. A király lucidus fejű ember s alkotmányos érzülete szilárd, mint az acél. Hogy mit tehet? Egészen világos.

Puhatólóztatott, kérdezősködteft az országgyűlési pártoknál. Nem volt sikere. Tehát appellátat a nemzetre, mint ahogy appellál mindenki, aki hisz azokban az igazságokban és jogokban, amelyek mellé állott.

Sajnos, hogy ez bekövetkezik. De más mozdulat nincs. Sic fata tulere.

Sokan fejrázással fogadják az új parlament megalkotásának röpöködő híreit és tündönek rajta, vajjon mit fog érní. Hisz az ellenzék már kisebb alig lehet. És jósolják, hogy az új parlament se lesz jobb.

Kávéházi politika apró csacsogásái ezek. A kormányzásban is, mint az emberi szervezetben, rendszer van és egy könnyörtelen egymásután. Ezért kell apellálni a nemzetre. Ezt követeli a theoria, ezt követeli a raison, ezt követeli a király karaktere, a nemzet méltósága és ami még ezeknél is nagyobb ur, a logikai egymásután. És mindenekfölött van még

egy pszichológiai momentum is. Hogy soha még senki eddig nem vonakodott levetni a csizmáját, amely szoritotta, abból az ókból, hogy esetleg az új csizma is szük lesz.

A politikai helyzet.

A mai nap legkimagaslóbb mozzanata, hogy a pártközi konferenzia befejezte tanácskozásait és az ellenzék pártok békefeltételeit szóbelileg közölték a miniszterelnökökkel.

Hivatalosan valószínűleg csak holnap lesznek a disszidensek képviselői abban a helyzetben, hogy a kormányának átnyujthassák az írásba foglalt pontozatokat, mert egyes pontokra nézve még ma g y a r á z a t o k r a várnak Szilágyiék.

A politikai helyzet alakulásában ujabban külömben a főrendek is szerepre vágyakoznak. E célból a főrendház számos tagja egy ülés egybehívását propagálja, mely valószínűleg a jövő héten fog megtartatni.

Érdekes mozzanat különben a helyzet történetében a miniszterelnöknek egy ma elmondott beszéde, melyet a főváros küldöttségéhez intézett, amidőn az átnyujtotta neki a diszpolgári oklevelet. Báró Bánffy hangsúlyozta, hogy a kormány kötelességének tartja a rend helyreállítását az ország érdekében, de ha a békés megoldás nem lenne megtalálható, akkor a kormány a leghatározottabb akciózt fogja megindítani — és ennek érdekében erélyes rendszabályokhoz is fog nyulni.

A nap eseményeit a következőkben ismertetjük:

(A pártközi értekezlet befejezése.)

Miután az ellenzék pártok vezeterei tegnap megállapították a maguk közös békefeltételeit, megegyeztek a disszidensek képviselőivel abban, hogy a pontozatok végleges megszövegezésére ma délelőtt tizenegy órakor értekezletet tartanak, melyben a feltételek pontozatain az utolsó csiszolást elvégzik. Ebben az értekezletben résztvettek gróf Apponyi Albert, Horánszky Nándor, Kossuth Ferencz, Polónyi Géza, Molnár János, gróf Andrassy Tavadar, gróf Csáky Albin és Szilágyi Dezső.

Az értekezlet két óra hosszat tartott. Értesülésünk szerint az értekezlet az ellenzék pártok feltételein semmiféle módosítást nem eszközölt, mivel a disszidensek képviselői határozottan kijelentették, hogy ők a feltételek megállapítására nem folynak be, mert ez azt jelentené, hogy szolidaritást vállalnak az ellenzék pontozataival. Szerepük kizárólag a tudomásulvétel és a, feltételek közlése a kormányval.

A pontozatok beható indokolása után azok írásba foglaltattak és az ellenzék vezeterei által aláíratnak.

A disszidensek megbízottai átvették a feltételeket és azokat a délután folyamán a miniszterelnökhöz juttatták. Az ellenzék pártok plenumai elé a pontozatok csak a kormány válaszával egyidejűleg fognak terjesztetni az esetre, ha azok alapján további tárgyalás szüksége felmerülne.

A mára hirdetett pártkonferenziaik ennek következtében el is maradtak.

(A békefeltételek.)

Ellenzék körökben beszélnek, hogy a legutóbbi három napon tartott pártközi konferenziaiban nemcsak az ellenzék részéről felállítandó stipulációk vitattattak meg, hanem beható tanácskozás tárgyát képezték azok az eshetőségek is, melyek a kormány részéről várhatók. Ennélfogva bizonyos princípiumok állítottak fel, és ezeket csoportosítva precizizálták, álláspontjukat. Ez az öt „vezérelv” ez volna:

1. A kiegyezés kérdése.
2. A választások kérdése.
3. A személyes garanciák.
4. Az átmeneti intézkedések.
5. A házszabályok revíziója.

A kiegyezés dolgában az ellenzék pártok kölcsönös engedmények útján jutottak az 1898: I. törvényezikk elvi álláspontjára.

A választások dolgában a választási jog kiterjesztése az egész vonalon, a kuriai bírások, cenzus leszállítása, inkompatibilitás szigorítása stb. állítottak fel.

Személyes garanciául az követeltetik a függetlenségi és néppárt részéről, hogy a nemzeti párt vegyen részt az új kabinet alakulá-

frázis nálad. Egy meggondolatlanság, elüti egy frázis; egy hiba, elüti két frázis; egy bűn, elüti sok frázis. Frázistok bőven van, mindegyre van és mindent helyrehoz.

Láthatólag bántották a megjegyzéseim.

— Ha a macskát kérdeznéd, mit tart a fülemiléről, csak azt jegyeznéd meg, hogy sovány madár és a husa se jóízű. A hangja iránt nincs fogékonyága, meg sem említené.

— Épen ez az a frázis.

— Hagyjuk abba, kérlek — szölt aprehenzivusan — majd meglátod, hogyan szoktam én eljárni. Az öreg megkapja a dorgatóriumot.

— Nem akarom, hogy valami szeczenát provokálj.

— No, no. Csak finoman. Fölteheted rólam. Ezek itt nemes emberek, gentlémenek, érzékenyek.

— Nehogy én rám legyen keserősége — szóltam közbe nyugtalanul — mert én igazán csak a jux kedvéért tettem.

— Bizd a tapintatomra.

Fölkapta az aktacsomót és magával vitte. — Bezárom egyelőre a fiókomba. — Artán vidáman hozzátette: Csapunk magunknak egy kis mulatságot a reggeli alatt. Hanem most már

egy, kettő, három, keljetek fel. S ezzel odament a szomszédaszoba ajtajához, benyitotta egy kicsit és rákiáltott a németre, aki porosz származású volt:

— Jönnék a francia chasseur-ök!

Aki természetesen felriadt erre, mintha megrázták volna s valóságosan kiugrott az ágyból.

Egy félóra multra ott ültünk a főispán szobájában, ott várt a reggeli: méz, sonka, thea, kávé bivalytejjel.

Mikor aztán rágyujtottunk egy-egy illatos havannára, a főispán csengetett, meghuzván a falon függő, vörös-rojtos zsinórt, mely még a régi módszer szerint csengetett; ilyenről jegyezte fel egy szerencsen tudós, Európában járván, hogy valahányszor a fehér urak meghuznak valami madzagot, mindig berántanak vele egy rab-szolgát.

Egy csinos megyei huszár jelent meg.

— Nézd meg, hogy a hivatalban van-e Borcsánszky ur.

— Igenis, ott van.

— Mondd meg neki, hogy kéretem.

Kisvártatva megjelent az öreg vidoran, kedvesen, gyanutlanul. Mintha egy darab napfény is vele jönné; friss, ruganyos, teli életkedvvel, mosolygással.

— Bonum mane precor domini illustrissimi. Jó napot méltóságos ur. Szervusz humilimus nagyságos uramöcsém. Gut morgen. Gut morgen. Van gyönyörű időnk. És dörszölte a kezeit és hajtogatta magát jobbra-balra.

— Ugy-e mulataj jól? Oh, hogyne. A Blahunka Jankó jó pap, okos pap. Hanem a malacz, amit adta, nehéz volt, papmalacz él jól, meghizza. Nekem fekszi meg gyomrot. Egész éjjel almodtam öregek asszonyokruil. Inkább farbliztem volna reggelig. De az isteni Hanka, restelt pusztit a Hanka. Hehehe!

A főispán észrevette, hogy a vén tuz rendes szokása szerint egy kis reggeli diszkurzusba akar bonyolódni, mely nagymenyiségű konyakivással és sok léha beszélgetéssel szokott végződni. Tehát a lehető leg-hivatalosabb hangját vette fel:

— Hozzd be csak, kérlek, a Teszery-ügyet.

Borcsánszky bácsi ügyes volt a különbözö hangárnyalatok felismerésében s legott tiszteletteljes pozeba vágta magát.

— Azonnal, méltóságos uram . . . Igenis, igenis. A Teszery-ügyet, igenis. Ösmerem igen is. Rohanok, igen is.

S valóságosan rohant le, egy virgoncz

sában, mert csak így hisz abban, hogy a feltételek be is tartatnak.

Átmeneti intézkedés az lenne, hogy csak az új kormányt szavazzák meg a függőben levő javaslatok. Bánffy semmi. Az új kormányt pedig mindenben meg kell hallgatni az ellenzék vezéréit.

A házszabályok revíziójába belemegy az ellenzék, ha tiszta választások után új Ház alakul, de klotür akkor is ki legyen zárva.

(Főrendek mozgalmá.)

A képviselőház folyosóján ma a disszidensek beszéltek, hogy gróf Andrássy Sándor főkamrás palotájában tegnap bizalmas értekezletre gyűlt egybe a főrendiház számos előkelő tagja. Az értekezleten azon óhaj jutott kifejezésre, hogy a főrendiház is foglaljon állást az ex-lex kérdésében. Ezen konferencián különböző nézetek merültek fel ugyan, azonban az összes jelenlevők hangsúlyozták annak szükségét, hogy a főrendiház is foglaljon állást az alkotmány kérdésében, dacára annak, hogy eddig a minisztérium ellen még nem foglalt állást.

A képviselőház mai ülése alatt azután tényleg a főrendiház jelenlegi alelnöke, báró Vay, báró Bánffynál megjelent, hogy a tegnapi konferencia értelmében őt a főrendiház ama kivánságáról értesítse, miszerint ülést akar tartani. Később Szerencs főrendiházi igazgató is konferált a miniszterelnökkel, ki kijelentette, hogy az ülés egybehívása ellen nincs kifogása, de mert a héten valószínűleg nem lesz idebaza, annak kitűzését rövid időre kéri elhalasztani. Így valószínű, hogy a jövő héten tart a főrendiház ülést, melyen a kivételes állapotok vita tárgyát fogják képezni. Az ülés minden valószínűség szerint vasárnap fog megtartani.

(A békefeltételek átadása.)

A „Bud. Tud.” ma este jelenti:

Szilágyi Dezső, gróf Csáky Albin és gróf Andrássy Gyula országgyűlési képviselők ma este öt óraker megjelentek a miniszterelnökségi palotában és báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek, aki báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszterrel és Lukács László pénzügyminiszterrel volt együtt, átadták az egyesült ellenzéki pártoknak a parlamenti ellentétek

békés kiegyenlítése érdekében írásba foglalt kívánságait. A miniszterek, akik hosszabb időt töltöttek a nevezett képviselők társaságában, a velők között kívánságokat ad referendum vettek.

Ezzel szemben a szabadelvű pártban azt híresztelték, hogy a békefeltételeket a miniszterelnökkel csak szóval ismertették.

Írást nem nyújtottak át a miniszterelnöknek, hanem Szilágyi Dezső előszóval mondta el a pontozatokat, oly lassu módon, hogy a miniszterek kényelmesen lejegyezheték azokat. Pedig — hír szerint — e pontozatok igen számosak, sokkal számosabbak, mint ahogy a lapok közlései után következethetne.

A tartalmukról nem tudtak meg semmi pozitívumot; a pártkörben jelenlevő miniszterek nem adtak e részben senkinek se felvilágosítást.

Igy tudják ezt az ellenzéki pártkörökben is, hol a pártközi konferencia tagjai tudomása szerint az írásba foglalt pontozatokat még nem nyújthatták át a disszidensek, mert azok se kapták meg.

(Kombinálások.)

Információk híján ma is nagy szüretje volt a politikai kombinálgatásnak, hogy lesz-e béke, vagy lesz-e háború. Biztosat e részben csak annyit lehet mondani, hogy a párt hangulata után ítélve, nem fogadnak el semmi olyan feltételt, mely a szabadelvű pártra nézve a legkisebb megalázkodással járna.

Végső sorban a párt fog dönteni a javaslatok fölött minden esetben, akár elfogadja azokat a kormány, akár nem. Sőt némi rezsensust kellett, hogy az ellenzék propozíciói tulajdonképp csak hat-hét embert kötnek, mert a pártklubok azokhoz hozzá nem járultak.

(Bánffy Bécsben.)

Hire járt ma este a szabadelvű pártban, hogy Bánffy — aki Szilágyiék előterjesztését „ad referendum” vette — szombaton Bécsbe utazik s keddig ott marad. A valószínűbb verzió szerint azonban Bánffy már ma este Bécsbe utazott és szombaton este fog hazatérni. Az utazás — melyre hír szerint Lukács és Fejérváry ismét elkísérik — természetesen az ellenzék propozícióival van kapcsolatban.

(Az ellenzéki körök hangulata.)

Az összes ellenzéki pártkörökben ma este lelkes hangulat uralkodott. Ugy a függetlenségi, mint a nemzeti pártban teljes megelégedettséggel konstatálták, hogy az ellenzéki

pártok között minden kérdésre nézve egyöntetű és egyértelmű megállapodás jött létre. Az ellenzéki képviselők azt állítják, hogy ha a béke nem jönne létre, úgy azért az ódium kizárólag a kormányra hárulna, mert az ellenzék oly messzemenő koncessziókat tett — elvfeadás nélkül — hogy azokat bármely kormány bizvást elfogadhatná.

(A kormány üdvözlése.)

A kalocsai szabadelvű párt mai értekezletén báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek és a kormánynak bizalmat szavazott. Földváry Mihály képviselő pedig felkérte, hogy a kormányt ezental is határozottan támogassa az ország érdekében kifejtett hazafias tevékenységében.

Az értekezletnek báró Bánffy Dezső miniszterelnökhöz intézett bizalmi nyilatkozata következőképen hangzik:

„A kalocsai szabadelvű pártiak mai napon tartott értekezletén nagyméltóságodnak bizalmat szavaztunk. Földváry Mihály képviselőnk pedig a kormány kitartó támogatására felkértük.

Dr. Brandtner György.

(A vasárnapi népgyűlés.)

Az ex-lex miatt vasárnapra egybehívott ellenzéki népgyűlést a rendezők az Újépület telkére tervezik s Holló Lajos országgyűlési képviselő és dr. Vig Viktor fővárosi ügyvéd ma kértek erre engedelmet Halmos János polgármestertől. A telek egyrésze azonban a közmunkák tanácsáé s a polgármester azt felelte, hogy a gyűlés céljaira csak a területnek a fővárost illető részét engedheti át.

A népgyűlést rendező bizottság mai ülésén bejelentették részvételüket az újpesti, rákospalotai függetlenségi körök, valamint 51 munkás-egyesület. Érdekes, hogy a nemzeti-demokrata munkáspárt bejelentette a rendőrségnél, hogy a népgyűlésen nem vesz részt, mert a függetlenségi párt a munkásokat maga mellett csak tüntetésül akarja felhasználni, de az általános választási jogért, a munkások régi óhajáért, nem küzd, ez irányban szavát a képviselőházban soha fel nem emeli. — A szociál-demokrata párt azonban erősen készül a tiltakozó gyűlésre.

A szociálisták részvételére nézve jó forrásból a következőkről értesülünk:

Miután az ad hoc egyesült ellenzéki pártok kénytelenek voltak megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy saját erejükből egy tekintélyesebb népgyűlést sem tudnak összehozni, annál kevésbé pe-

tigris-gyerek se különben egy pohár vizért, még tán lépcsőket is átugrott nagy buzgólkodásában.

Nagy érfeszítéssel vártuk, mi lesz most, hogy fog belépni az öreg: ijedten, ösztörtörve, behuzott váll-lapoczkákkal, olyan kicsi lesz, mint egy összehuzott sün. Számítottuk: most már leért, most már keresi, most már káromkodik, mert nem találja, most körülbelül a felszolgáló hajdúját pofozza, az irnokot szamarazza és keresik újból, meg újból, lihegve, lázas izgatott sietséggel, összehányva és felturkálva mindent.

De míg a mi fantáziánk még mindig odalenn járt vele, azalatt megnyílt az ajtó és belépett rajta ő maga, igen nyugodtan, méltóságteljesen, egy aktát tartva a kezében. Összenéztünk a legnagyobb csodálkozással:

— Elhoztad? kérdé a főispán, erősen a szeme közé nézve.

— Szolgálatodra, méltóságos uram.

— Ez volna?

És a főispán a czvikkerje után nyult.

— Igen is, igen is.

A főispán átvette az iratokat, lapozgatótt bennük.

— Valóban, ez a Teszéry-ügy. De ez az egész?

— Persze, az egész. Hogy ne volna az egész. Én csak tudom, hogy az egész. A hangya tudja mindent.

— Nekem úgy rémlik, mintha több lenne. Az öreg a fejét rázta.

— Enyi. Nem több, méltóságos uram.

— Pedig én fogadni mertem volna — ravaszkodek az.

Borcsánsszky fitymálón mosolygott.

— Ugy ismerem pert egészet, kérlek, mintha volna enyim tulajdon tenyerem.

— Semmi se hiányoznék?

— Egy betű se nem.

— Biztos vagy benne?

— Oltárnál teszem hitet, ha kívánsz.

— Ugy? szólt most a főispán egyszerre, szokatlan, zordon hangon s kinyitván az íróasztala fiókját, kivette onnan az odatett iratokat: Hát ez ugyan mi? Feleljen, elnök ur!

Ez? — szólt az öreg zavartalan nyugalommal, úgy nézve az iratokat, mint valami exotikus, soha nem látott tárgyat. — Hogy ez mi? — Rámeresztette a szeméit, mintha görcsövön vizsgálná.

— Nos?

— Hát sem!

(Folytatás következik.)

Dr. Silberstein (Ötvös) Adolf.

Írta: Keszler József.

A kedves jóbaráttól bucsuzunk ma: Silberstein Adolftól, a jeles tudóstól, a kitünő írótl, kit a csöndes halál ma reggel megváltott hosszú szenvedéseitől. Karácsony estéjén még maga köré gyűjtötte barátait; tegnap, tegnapelőtt még terveket szőtt a jövőre nézve, számított, hogy hová megy üdülni, hol fog meggyógyulni: és ma meggyógyult minden bajtól; megszabadult minden tervtől, minden gondtól; lehunyta szeméit örökre.

Mi dicséretet mondjunk a nagy tehetségű íróról, kinek már életében is megadtunk minden hódolatot, melyre páratlan képességei igényt tarthattak? Régi iratainkban kutatva, megtaláljuk fényes pályájának vázlatát, amint azt műveinek utolsó kiadása alkalmából megirtuk. Képe azóta nem változott. Most is csak őszinte elismerés szavaival ismételtethetjük, amit róla megirtunk, hogy csodáltuk, becsültük és szerettük, és hogy minden ember előtt, ki csak egy cikket olvasott is el tollából, világosan állt az éles elméjü műbíráló élete. Minden sorból, melyet Ötvös Adolf leírt, egy dolog beszél hozzánk meggyőző értelemmel: a tanulmány. E ritka nagyműveltségű ember már élte társasán felismerte a végső igazságot, hogy az életnek csak egy igazi célja van: az, hogy tartalmát megismerjük. És ez ismeret megszerzésének szentelte napjait. A betű volt életének létezője és gyötrelme: a könyvek voltak min-

dig egy mutatósabb nyilvános körmenetet rendezni, a vasárnapi ellenzéki tüntetés korifeusai a szocialista pártvezetőséghez fordultak segítségért. Hosszas tárgyalás után a szocialista pártvezetőség közölte feltételeit, amelyek elég kemények voltak. Ezek a feltételek a következők: A szocialistáknak a vasárnapi gyűlésen külön elnökük és külön szónokuk lesz, hogy ezek a gyűlésen mit fognak beszélni, abba az ellenzéknek semmi beleszólása. A szocialisták külön határozati javaslatot terjesztenek elő és fogadtatnak el a népgyűléssel. Hogy ennek a határozati javaslatnak mi lesz a tartalma, arról sem szabad az ellenzéknek tudnia. Kikötötték továbbá, hogy bár a vasárnapi gyűlésen az övek a főszerep, de azért annak semmi költségéhez sem fognak hozzájárulni. Viseljen mindent az ellenzék, amely rá van szorulva az ő segítségükre. Az ellenzék nagy szorultságában a szocialista pártvezetőség e kemény feltételeit kivétel nélkül elfogadta.

Tréfák.

(Az országgyűlésről.)

Megváltoztatott taktikával ütötte agyon ma a tisztelt obstrukció az ülést. Nagy kegyesen nem a jegyzőkönyv hitelesítése körül, hanem a napirend előtt való felszólalások felett provokált névszerinti szavazásokat. Ezek már ugy mentek, mint a karikacsapás. Most már rendszert csinálnak belőle. Ugy, hogy nem elégszenek meg a máriói való gondolkodásról, hanem elővigyázatosan már a holnapról is gondoskodnak. Így ma volt három névszerinti szavazás, hármat pedig már holnapra is biztosítottak, szóval vigan vannak. Ráérnek gondoskodni a pártoknak a padokban való elhelyezésére (hisz most megférnek egymás mellett), ráérnek a Ház szellőztetésére is nagyobb gondot fordítani (mintha eddig rossz levegő lett volna benne) és egy kicsit haza is akarnak beszélni a sok névszerinti miatt (azért kellene a nép terheiről szólni).

Igy aztán szép, derült hangulat uralkodik a Házban, mert nincs senki, aki rontana ezen a mulatságon. Csak a karzat-publikum elégedetlen, mert ő ezt a tréfát — drágának találja.

A képviselőház ülése.

Madarász József elnök jelentette, hogy a napirend előtt több képviselő szót kért, de ő a jelenlegi viszonyokra való tekintettel nem engedte meg. (Felkiáltások jobbról: Nagyon jól van! Héyes!)

A korelnök ennél fogva kérte a Házat, megengedi-e, hogy Hentaller Lajos fölolvassa az 1848.

október 8-án Réczey Ádám ellenjegyzésével megjelent királyi kéziratot és az erre vonatkozó 1848. október 7-diki képviselőházi határozatot? (Felkiáltások jobbról: Nem, nem! Balról: Igen!)

Az elnök: Husz képviselő névszerinti szavazást kért.

Szöts Pál tiltakozik a névszerinti szavazás ellen, mert a Házsabályok száznegyvenegyedik szakasza szerint napirend előtti felszólalásoknál nincs helye határozathozatalnak.

Polónyi Géza kifejti, hogy itt nem is határozathozatalról van szó, hanem arról, hogy megengedi-e a Ház a felszólalást. Mértékadó a házsabályok ama rendelkezése, mely szerint a Ház egyszerű szavazással dönt, ami azt jelenti, hogy vita nélkül dönt. A névszerinti szavazás tehát helyén van.

Az elnök elrendeli a névszerinti szavazást és husz képviselő óhajára holnapra halasztja.

Madarász József elnök jelenti, hogy Buzáth Ferencz a pártok helyesebb elhelyezéséről akar beszélni és ezt nem engedhette meg. Megadja-e a Ház az engedelmet a felszólalásra?

Wittmann János: Nem lehet megadni! Nem engedjük a helyünket!

Buzáth Ferencz: Mivel nem akarnak meghallgatni, névszerinti szavazást kérek.

Madarász József elnök jelenti, hogy husz képviselő névszerinti szavazást kér és a szavazást holnapra kívánja halasztani.

Elnök: Kubik Béla a napirend előtt a Ház rossz szellőztetését és légvontatát akarja szóvá tenni, — jelenti az elnök. Megengedi-e a Ház?

Kubik Béla: Erre ma szavazunk, ez nagyon sürgős kérdés, névszerinti szavazást kérek.

Az elnök elrendeli a szavazást. Eredmény 6 igen, 114 nem.

Az elnök jelenti, hogy Ivánka Oszkár a miniszterelnöknek a törvényhozás iránt való viselkedése dolgában akar felszólalni. Megengedi-e a Ház? (Felkiáltások jobbról: Nem, nem!)

Ivánka Oszkár: átadja az elnöknek a névszerinti szavazást holnapra kérő leveket.

Saághy Gyula a fogyasztási adó dolgában akar beszélni. Ő már mára kéri a szavazást.

A szavazás eredménye: Igennel szavazott 4, nemmel 122.

Blaskovich Ferencz a Ház telefonjának az országos telefonhálózat tal való összekapcsolása dolgában akar felszólalni.

Az elnök már el akarja rendelni a szavazást, mikor felkiált Blaskovich az ívvel: Névszerinti szavazást kérek!

Zaj következik. A jobboldal ragaszkodik ahhoz, hogy Blaskovich elkésett a balról, jobbról házsabály-vitára készülődnek.

Blaskovich Ferencz: Én már szólottam egyszer, nem tehetek róla, ha az urak lármája miatt nem lehetett hallani.

Az elnök kijelenti, hogy még nem rendelte el a szavazást és a névszerinti szavazást holnapra halasztja.

Fáy István a szegény nép adóterhének könnyítése dolgában akar felszólalni és névszerinti szavazást kér.

Az elnök ezt elrendeli. Az eredmény: Igennel szavazott 54, nemmel 182.

Az elnök a holnap tíz órakor kezdődő ülés napirendjére indítványozza a máról elhalasztott négy névszerinti szavazást és a mára megállapított napirendet.

(Interpelláció.)

Lukács Gyula elmondja, hogy a posta- és táviró a függetlenségi párthoz érkezett ex-lex ellenes tiltakozásokat nem továbbította. Tegnap pedig távirat érkezett Szlavóniából, Szlatináról, hogy ott azokat, kik az országgyűléshez intézett, a törvénytelen állapotot megszüntetni kérő kérvényt aláírták, csendőrök elfogták és a szolgabíróság börtönébe kísérték. Ez a kérvényezési jog durva megsértése. Ilyen jogsértés Szlavóniában a magyarság ellen mindennapos. Kéri a kormányt, szerezzen be hiteles információt és ettől teszi függővé ítéletét. Interpellációja, melyet a miniszterelnökhez és a horvát miniszterhez intéz, ez: Igaz-e, hogy a verőcze vármegyei, szlatinai járás szolgabírójára Erdélyi József kociczei lakost, a nova bukoviczai bírót, csak azért, mert egy, a magyar országgyűlés képviselőházához intézett kérvényt aláírtak, csendőrökkel elfogattak, Szlatinára kísértették, s őket lezáratta s ma is fogva tartja? S ha igaz, szándékoznak-e hivatalos hatalommal való visszaélés ellen a megtorló lépéseket megtenni?

Az elnök az ülést elosztja.

KÜLFÖLD.

Az angol csapatok kegyetlensége. A brüsseli „Petit Bleu” levelet közöl a Kongóállamból; a levél írója megerősíti azokat a vádakokat, melyeket az angolok a belga Kongó-csapatok ellen tettek. Eszerint Lothaire kapitány halállal fenyegette meg azokat a bennszülötteket, akik nem szolgáltattak

den órájának örömei és terhei. Amit az emberiség századi lelki örökségként rák hagyott, mindazt mohó vágygally akarta birtokába venni. Ott látjuk a tíz éves fiúcskát a Hakker-féle háznak egyik komor szobájában, amint a pislogó gyertyaláng mellett tenyerébe támasztja dús gazdag hajfürtökkel borított fejcskáját és sápadt homlokával virraszt Szepesi görög grammatikáját és Esdrás öröklétű műve, a héber szövegű biblia fölött. Mindig tanult; szép szemei fáradhatatlanul szedték a betűket és rakosgatták le ezek értelmét az ifjú lélekben, melyben a tudás első oltára akkor épült, mikor még csak négy éves volt.

Csak egy szórakozása volt a koránérett gyermeknek: a színház. És milyen színház! Lakházukban, mely inkább volt mondható lakó-kaszárnyának, koronként vándorszínészek ütötték fel tanyájukat; ezeket nézte a fiú. A képzelet világában, melyet e kezdetleges művészet varázsolta eléje, édelgett a kis fiú egy-egy óráig; aztán ismét felment szobájába és olvassgatta az ecclesiasta lenéző szavait: „Hiuságok hiusága! És minden csak hiuság.” A kis diák hitt a szinpad meséinek, hitt a bölcsész fölényes mosolyának, de jobban hitt az ő Szepesi jének, melyben minden kétséget kizáró bizonyossággal voltak megírva a görög nyelv ősrégi szabályai. És midőn elnyerte volt az első Szepesi-díjat, egy egész aranyat, melyet az akkori piarista atyák tántoríthatatlan igazságszeretettel kiadták az okos kis zsidógyerekeknek; midőn elvégezték gimnáziumi tanulmányait

ezernyolczszázhatvanegyben, mint tizenhat éves ifju elment a lipcei egyetemre és ott az orvos tantermeiben boncolgatólt és végignézte a nagyhirű Ludvig tanár vivisekcióit: ismét visszatért lelke kedves tanulmányaihoz, a bölcsészethez és filológiához. Elment Heidelbergába, aztán Berlinbe, aztán ismét visszament Lipcsébe. Végighallgatta a leghíresebb német tanárok minden kollégiumait: Webertől sanskritot tanult Steinhalltól összehasonlító mithológiát és nemzet-pszichológiát, Drobisch-tól Herbart-féle bölcsészetet; és Zillertől újabb nevelést. Midőn mindent megtanult, mindent tudott: a doktori diploma elnyerése céljából megírta egyik nagy feltűnést keltő művét, mely, mit gondolnak miről szól? a hátesigolyákról talán? vagy az ó-kori istenekről? vagy Kant tanainak evolúciójáról? Nem. Hanem Aristoteles költészet-tanának egyik legérdekesebb és legnehezebben megoldható kérdéséről: a „Katharsisról”. A Szepesitől átöröklött lelkesedés a hellenizmus iránt és a Hakker-ház zugszinpadának mesevilágában fakadt lelki titokzat újra felébredtek az ifjában, midőn az iskolából az életbe készült kilépni; ki is, követve szive első benső hajlamát, abban remekelt, amiben inaskodott volt: a görögben és a színi világ problémáiban.

A szinpad képezte mindig lelke mély és uralkodó szenvedélyét. Az ifju bizenyára számot sem adott magának a nagy vonzalomról, mely őt ellenállhatatlanul a színi világ felé

vezényli. Mint minden természetes fejlődésű ember, egészen gondolat nélkül engedte magát át ama ragyogó képzeleti világnak, mely a színjátékban nyer életet; és keze, midőn először nyult az élet kincsei után, ezeket Thespis-szekerének málháiban keresi. Az irodalom terére akart lépni; és mi volt első műve? Plautus „Hadifoglyok” című vígjátékának fordítása. Magyar fordítása, természetesen. Mert a magyar fiut, ki édes mamája ajkairól szép „köcskeméti” szó-lásmódban tanulta az édes anyanyelvet, a zsenge ambíció csak azon irodalom felé vezényl, mely a hazafias piarista tanáruak meggyőződése és bizonygatása szerint egyedül képezhető a magyar ember szenvedélyes művelésének tárgyát. Ötvös Adelf tehát már tizenkilenczéves korában hazaküldte a „Hadifoglyokat” lelki fejlődésének ősi fészkebe, a városház-téri piarista-épületbe, a jó Szepesyhez. A szigorú mester mindjárt kimondta nagyreményű és kedvenc tanítványának első művére, hogy „nem ér semmit; jobbat kell csinálni.” De az öreg Czuczor, ki inkább poéta volt, mint philologus, és kevésbé csinált latin ódákat, mint magyar dalokat, a Kisfaludy-társaságnak előterjesztett jelentésében irgalmasabb véleményt mondott a fordításról; Greguss pedig, a komoly cenzor, odavitte a dolgot, hogy a Kisfaludy-társaság egyszer csak nagyhirtelen elküldte a lipcei vig czimbórkával mulatozó magyar diáknak a megtisztelő

előg kaucukot. Csak a rossz bánásmód bírta a benszülőtteket arra, hogy nemrég öt európai lemezáróltak és megették.

Németország katonai tervei.

Berlin, január 12.

A birodalmi gyűlés ma a katonai törvényjavaslatot tárgyalta. Elsőnek Gossler hadügyminiszter szólalt fel. Arról volt szó — úgy mond — hogy egy csapásra utóljárjuk a többi államokat. Mag akarjuk tartani az öt éves periódust és ezzel a Ház kívánságának felelünk meg. Oroszország részéről Miklós csár manifesztumánál fogva támadó háboru nem várható. Amellett haderőnk időközben oly erős lett, hogy nyugtalanság nélkül tekinthetünk a jövőbe. A javaslat kidolgozásában a legnagyobb takarékoságot tartottuk szem előtt, amennyire tudniillik lehetett. A legutóbbi háboruk gazdagították tapasztalatainkat. Nevezetesen megtanultuk, hogy a hadtesteknek nem szabad túlságosan nagyoknak lenniök, másrészt kell, hogy a kisebb csapatok nagyobbakká legyenek összehozhatók. Erre a célra szolgálnak a javaslatba hozott új hadtestparancsnokságok. Az új hadosztályok alakítása az I. és XIV. hadtestnél látszólag ellenmondásban van az eddig mondottakkal, de taktikai szempontokból kívánatos. Szívesen alakítottunk volna új hadtestet, de nem lehetett a pénzkérdés miatt. A lovasságot három ezreddel akarjuk szaporítani. A hadügyminiszter azután áttér a szervezet részleteire. A legnagyobb újítást a tábori tüzérségnél tervezik, mert annak eddigi alakzata nem felel meg a tökéletesített új felszerelésnek. A pástázatot a harcmező urává teszi a tüzérséget. Ha a fődzet mögött álló ellenséget akarjuk találni, más fegyvert kell használni és pedig a tarackot. Az utászoknál csak egy új zászlóalj és a vonatcsapatoknál csak egy új századot alakítunk.

A két éves szolgálati időt megtartják. A javaslatban indítványok vannak arra nézve, hogy kedvezményekkel arra bírják a legénységet, hogy a harmadik évfolyamban is szolgáljanak. Ha ez nem használ, életbelép a törvény és meghatározza, hogy a legénység mekkora százaléknak kell a harmadik évet szolgálnia.

Richter képviselő konstatálja, hogy a két éves szolgálati idő mellett a büntetések száma csökkent. A legutóbbi háboruk tapasztalataira Németországnak nem volt szüksége. A német hadsereg mintaképe volt sok más államnak, például Japánnak. Szólv nem volt elkészülve a hadsereg ekkora szaporítására. Az újjászervezés nem akar

véget érni. A katonai alakzatok nyugalmát megzavarták és ennek káros hatása van. A katonai dolgokban való tétozás láttára veszedelmesnek tartja, hogy már most meghatározzák, milyen alakzatok lépjenek életbe 1902-ben. Az új szervezet fokozatos életbeléptetése nem előny. A tüzérségnél úgy látszik, nem tudnak megvárni a régi alakzatoktól, jóllehet a tábori lovas tüzérség csökkentésével a költségek nagy részét fedezni lehetne. A lovasság szaporítása csak első próbája későbbi nagyobb szaporításnak. Ausztria-Magyarországon és Olaszországban a békelétszámot az utóbbi években erősen emelték; mindazonáltal ezek az államok össze sem hasonlíthatók Oroszországgal, amely még távolról sem érte el képességének végső határát. Talán egy 125 milliónyi népességgel bíró országgal szemben a végnélküli csavart hozzuk működésbe? A csár manifesztuma csak szentimentális felgerjedés. A javaslatot tehát voltaképpen nem a külföldre való tekintet, hanem az új formációkban való kedvtelés szülte. A birodalom adósságát nem apasztjuk, hanem új kölcsönökkel szaporítjuk. Legfontosabb dolog a pénzügyek egészséges és rendezett volta.

Baró Sturm Richter fejtegetéseivel polemizál. A csár manifesztuma komolyan veendő. A békelétszám szaporítása szükséges, mert a kettősszövetség számbelileg felette áll a hármasszövetségnek. Mi kevesebbet fordítunk a hadseregre, mint más nagy államok. Ő és barátai megszavazzák a javaslatot.

Berlin, január 12.

A birodalmi gyűlésen a katonai javaslat indokolásánál Gossler hadügyminiszter azt is mondta, hogy az orosz csár manifesztuma biztosítékot nyújt az iránt, hogy Oroszország nem fog támadólag fellépni. A német haderő más államokhoz képest is oly nagy terjedelemben és biztosságra tett szert, hogy lehetünk eddigi nyugtalanságunkról és nagy nyugalommal tekinthetünk a jövőbe. Ha azonban egy nagy nép független akar lenni a külföldtől, olyan hatalommal kell bírnia, hogy érdekeit minden pillanatban megvédhesse. Amely nép lemond a megfelelő haderőről, lezáll színvonaláról. Több más állam mostanában akkora összegeket fordít hadai erősítésére, hogy ez a javaslat csaknem elégtelennek látszik. A legutóbbi háboruk bebizonyították, hogy a háboru alapfeltétele az, hogy már a békében megismerjük és előkészítsük a háboru utjait és eszközeit.

A Dreyfus-pör revíziója.

Páris, január 12.

Jóllehet ma nem volt minisztertanács, Freycinet hadügyminiszter és Lebret igazságügyminiszter mégis elmentek a belügyminisztériumba, hogy Dupuy miniszterelnökkel tanácskozzanak.

Hir szerint Manau, a semmitőszék első elnöke, két semmitőszéki bíró fog kiküldeni, hogy öt a tegnapi elhatározott vizsgálatban támogassák.

Páris, január 12.

Loew és Tanon semmitőszéki tanácselnökök lemondásának hírére megegyeztek.

Páris, január 12.

A semmitőszék büntetőtanácsa ma du Paty de Clam ezredet hallgatta ki. A kihallgatást Loew, a büntetőtanács elnöke vezette.

Páris, január 12.

A kamara mai ülése igen népes. Beschanel elfoglalja az elnöki széket és megnyitójában azt mondja, hogy az elnöknek pártatlannak és előzékenynek kell lennie és arra is kell törekednie, hogy a különböző pártokat, amelyek ma csak azért küzdenek egymás ellen, mert nem ismerik egymást, közelebb hozza egymáshoz. Beszéde végén azt mondja, hogy Franciaország a hadsereget is szereti, meg az igazságot is, majd a belügyek tárgyalásával járó veszedelmekre utal és nyugalomra, higgadságra inti a képviselőket. (Tetszés.)

Dupuy miniszterelnök kívánságára a kamara elhatározta, hogy a Quesnay de Beurepaire lemondására vonatkozó interpellációkat azonnal tárgyalás alá veszi.

Millevoye nacionalista konstatálja, hogy azok a vádak, amelyeket Quesnay de Beurepaire bizonyos bírósági tisztviselők ellen emelt, felzúgatták a közvéleményt. (Élénk tiltakozás.) A szónok vizsgálat indítását követeli. (Nagy zaj. Egyes képviselők közt heves vita támadt.) Millevoye kizártnak tartja, hogy a Dreyfus-pör revízióját a jelenlegi viszonyok közt folytassák. Folytonos lármák között felolvassa Quesnay de Beurepaire-nak az „Echo de Paris”-ban közzétett nyilatkozatait és végül a fegyelmi eljárás megindítását kívánja a vétkes igazságszolgáltatási tisztviselők ellen. A kamarának és a kormánynak meg kell nyugtatniuk a közvéleményt.

Lazies (antiszemita) azt mondja, hogy az ország torkig van a Dreyfus-üggyel. (Helyeslés.)

megbizást, hogy fordítsa le az egész Plautust a társaság számára ivenkénti 25 forint tiszteletdíjért.

Két fényes boltivezetű ajtó állott akkor nyitva az ifju előtt, kiben a tehetség oly sokat lényegesen nyilatkozott meg: az egyik a magyar irodalomé volt, melynek kilincsen a jó Greguss tartotta barátságos kezét; a másik pedig — valószínű diadalkapu — a német tudományé, mely mögött Weisse kancellár-helyettes jelent meg, hogy beeddesse az egyetemi habilitációra a jeles ifjut, kinek doktoráló irata az egész német tudományos világban oly nagy figyelmet keltett.

A fiatal író nem is habozott sokáig; ott hagyta előzőeken barátait a két dicső portikusznál és elment fölkeresni a piczinyke szerény mellékajtot, melyen nem a feltűnést keltett nagy hősök vonulnak be a tudományos és irodalmi hírnév várába, hanem a szegény ütött-kopott zsebrákok, akik nem kérnek a protekcióból, kiknek nincs egyébük tehetségüknél és akik ártatlan gondolkozással azt a tévhitet melengetik lelkükön, hogy mindenkinek a saját emberségéből kell megélnie: Ötvös Adolf újságíró lett.

Ép akkor alapították Lipcsében egy új zenei színházat; ennek szerkesztői meghívták Ötvös színi bírónak. Ez volt nagy ambíciójának tárgya. Ő, ki már rég irogatta barátja, a nagylírú Gottschall vezető tanácsai mellett könyvismertetését Németország legelőkelőbb kritikai szaklapjaiba, kapva-kapott a kínálkozó

alkalmon, mely őt végre a színpadhoz közelebb hozta, a színpadhoz, melyen az irodalom igeje a játék művészetében tetté, a holt betű élő jelenséggé lesz. Boldog volt. Beszélhetett a színházról és a színi irodalomról nyíltan és függetlenül. Nyíltan és függetlenül! Jegyezzék meg, hogy e két határozóban rejlik a helyes kritika két alapfeltétele. E feltételek birtokában és széleskörű, alapos ismereteinek tudatában a fiatal író lázas mohósággal fogott a munkához. Írt az „Európa”-ba, a „Blätter für litterarische Unterhaltung”-ba, az „Unsere Zeit”-ba, a „Das neue Blatt”-ba és általában Németország legelőkelőbb irodalmi és kritikai folyóirataiba. Írt egy könyvet Gottschallról, megalapította a „Dramatische Wochenschrift”-ot, melyben a budapesti Nemzeti Színházról rendszeres tudósítást közölt; és szerkesztett egy kisebb napilapot, melyben a közönség nagy élvezettel olvasta élénk szellemű, bátor szókimondásuk által is tündöklő cikkeit. Rövid idő múltán ő volt Lipcse legjelesebb kritikusa és legtekintélyesebb tárczairója.

A közönség csupán az ő szava után indult és ennek súlyát még a hatóságok is elismerték. A nagy merész agitációnak, melyet a színházi ügyek újrendezése és javítása dolgában megindított, az volt az eredménye, hogy a régi rendszer esőkönyös védője, a színházigazgató lemondott és helyébe a városi tanács meghívta a leggeniálisabb német színházembert, Laube Henriket, ki mint a minta-

színház megalapítója tartotta meg diadalmas bevonulását Lipcsébe. Természetes, Ötvös Adolf volt Laubenak barátja, apostola és irodalmi védője. Viszont pedig Laube volt Ötvösnek szeretett és mindenekelőtt becsült mestere. A színházi dolgok ama mély ismeretét, melyvel Ötvös azóta minden olvasójának oly ellenállhatatlanul imponált, Laube közvetlen tanításából szerezte meg. A mester azon szellemi kincsekkel, melyeket ápolására és fejlesztésére bízott, gazdagon jutalmazta a tanítványt, ki előharczosa volt Lipcsében és tanainak bátor katonája az egész életén végig. Ötvös Adolf a fényes irodalmi pályán végig vallott és minden sorában konstatálható ama kritikai alapelvét, hogy a művészet tudományos elveken épül fel, de célja nem az elvek meddő bizonygatása, hanem az életre irányuló kihatás útján az elvek érvényesítése és hasznosítása, Laube Henrik kritikai meggyőződésének gazdag tárházából merítette és a mester lángoló lelkesedésével tartotta fenn.

Ez elv képesítette őt arra, hogy amint egyrészt minden jelenséget az elméletből alaposan és meggyőzően tudott megokolni, másrészt nyílt és élénk érzéssel viseltetett az irodalmi élet minden újabb tüneménye iránt is. Tisztelettel védelmezte a századok tapasztalata által beigazolt eszmét; de szeretettel karolta fel a haladást is és gyöngéd előzékenységgel készítette elő ennek minden igérvényező újabb mozzanatát. Huszonhárom év óta nem lépett ki Magyarországon a nyilvánosság küzd-

Üszintén kell vezetni a vizsgálatot. Beszéde további folyamán Lazies megítámadja Loew büntetőtanácsai elnököt, Bard-ot és Manau-t, a mi zajos tiltakozást és viharos jeleneteket idéz elő.

Dupuy miniszterelnök tiltakozik Lazies nyilatkozatai ellen, mire Deschanel elnök Lazies-t rendretasítja.

Lazies folytonos láрма között pártossággal vádolja a semmitörvényes büntetőtanácsát és azt mondja, hogy a Dreyfus érdekében indított campagne-t idegen pénzzel tartják fenn. (Nagy zaj.)

Erre Lebret igazságügyminiszter szólalt fel. A kamara végül a kormány által is elfogadott egyszerű napirendet 423 szavazattal 125 ellenében elfogadta.

Páris, január 12.

A szenátus L a u b e t-t 218 szavazattal újra megválasztotta elnökévé.

Páris, január 12.

Walsin-Esterházy ügyvédje, Cabanes kijelentette az Echo de Paris egy munkatársa előtt, hogy Walsin-Esterházy be fogja bizonyítani a semmitörvényesek előtt, hogy mindazt, amit ő 1894. óta tett, amióta összeköttetésben állott Schwarzkoppen ezredessel, főlebbvalói tudták és ők rendelték. Meg fogja mondani, hogy 1894-ben és 1895-ben hol találkozott Schwarzkoppen-nel, akinek ő Sandherr ezredesnek, a hírszolgálati iroda volt vezetőjének parancsára, jelentéketlen iratokat adott át, hogy azokért érdekeseket kapjon. El fogja mondani azt is, hogy Schwarzkoppen-nel folytatott beszélgetései miként járultak hozzá Dreyfus árusításának felfedezéséhez. Sandherr halála óta ő nem volt összeköttetésben Schwarzkoppennel.

TÁVIRATOK.

6 felsége ezredtulajdonosi jubileuma.

Berlin, január 12. A „Kreuz-Zeitung” jelenti mai kelettel: A Ferencz császár nevét viselő gárda-gránátos-ezred volt tisztjei tegnap a Kaiserhofban jubileumi lakomát rendeztek, amelyen ötvenhatan vettek részt. Brodowsky tábornok Vilmos császárt, gróf Roon Ferencz József 6 felséget köszöntötte fel. Brodowsky tábornokhoz Ferencz József 6 felségétől a következő távirat érkezett:

Igaz örömmel eltelve ama hű ragaszkodás láttára, amelylyel a Ferencz császár nevét viselő dicsőséges gárda-gránátosezred volt tisztjei, volt ezredtulajdonosuk és ama kiváló csapatost mai ünnepét megülik, forró köszönetet mondok önnek, tábornok ur, vala-

terére jelentékenyebb tehetség, mely ne köszönte volna Ötvös Adolfnak a kezdő félénk szavakra való serkentést, első ingadozó lépéseinek megszilárdítását. A fiatalok kedves és lelkes bátorítójukat, az elismert tekintélyek hírnevük ekesszóló hirdetőjét találták meg benne. Birói szigorát alig ismeri valaki; csak elismeréséről, szeretetéről beszélnek munkában gazdag életének fényes művei.

Lelkesebb ismertetője a magyar szellemi életnek, mint Silberstein Ötvös Adolf, a német irodalomban alig volt található. Midőn Laube Nécsbe ment a Stadttheater-t megalapítani, Ötvös, kit rég emésztett a honvágy, szintén elhagyta Lipcsét. Hová irányozhatta lépteit, ha nem haza? A magyar ember, ki külföldön egy életet végigküzdött, haza jó új életet, új küzdelmet kezdni. Ez nálunk szabály, mely alól senki sem vonhatja ki magát. Ötvös is hazajött 1870-ben, hogy ezentul nemzetét érdekében itthon működjen.

Itt persze új pálya előtt állott, melyen minden lépés egy-egy hódítást igényelt. A lipcsei híres tárczairól itt senki sem ismerte; elismerést pedig hitelbe kérni nem lehet. Munkához kellett fognia, hogy tehetségét bebizonyítsa. Először Temesvárról szerkesztett újságot; majd ismét visszatért a fővárosba és különféle lapoknál vállalt foglalkozást. Megalapította az első olvasó néplapot és a vállalatba, melynek későbbi utánpótlói oly dusan jövedelmeznek, többé-kevésbé bele is bukott. E mellett írta szép könyveit: a „Pesti Don

mint mindazoknak, akik-e szivélyes manifesztációban részt vesznek.”

Ferencz József.

Ma délelőtt a kaszinóban az ünnepélyek befejezésül villásreggeli volt, amelyen az osztrák-magyar tisztek, az ezred volt tisztjei és a mostani tisztikar vett részt.

Bismarck Herbert a császárnál.

Berlin, január 12. Vilmos császár ma délelőtt kihallgatáson fogadta a berlini palotában Bismarck Herbert herceget.

A „Bourgogne” katasztrófája.

London, január 12. Abban a pörben, amelyet a „Cromartyshire” gőzhajó tulajdonosai a Transatlantic Company ellen a „Bourgogne” gőzessel való összeütközéskor szenvedett kár megtérítéseért indítottak, a tengerészeti bíróság úgy döntött, hogy az összeütközésért a „Bourgogne”-t terheli a felelősség.

A pestis.

Kalkutta, január 12. Itt több pestis-esezt fordult elő. Az indiai államtitkár és a külföldi kormányokat értesítették a pestis fölleptéről.

HIREK.

A főváros a miniszterelnöknél.

A székes főváros törvényhatóságának küldöttsége ma délután adta át báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek Budapest főváros diszpolgárai Nagyméltóságát.

A diszpolgárrá-választás november tizenhetedikén történt. Az indítványt meghallgatása után, amely szabatosan méltatta a miniszterelnöknek a nemzet, a trón és a főváros ügyeiben szerzett érdemeit, a közgyűlés nagy lelkesedéssel iktatta Bánffy-t a főváros diszpolgárainak a sorába. A véletlen úgy akarta, hogy az oklevél csak most készüljön el és az átadás a legválságosabb időben történjen.

A küldöttség délután négy órakor gyülekezett a miniszterelnöki palota disztermében. Ott voltak: Márkus József főpolgármester, Halmos János polgármester, Matúska Alajos és Rózsavölgyi Gyula alpolgármesterek. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, Lukács Béla valóságos belső titkos tanácsos, dr. Heltai Ferencz, Weiss Berthold, Salgó József, Paksi Béla, Hlatky József, Szabó János, Ludwigh János, Toldy József főügyész, Apatuczky Kálmán, lovag Falk Zsigmond, Ötöl Antal, Arányi Miksa, Kund József, dr. Kresz Géza, Ilbert Károly, Medrey Zsigmond, Forray Gábor, Arnstein Henrik, Kállay

Gyula, dr. Janovich Antal, Tatay Adolf, Hampel Sándor, Bachát Dániel, Ludwig Endre, Schmiel Sándor, Szivák Imre fővárosi bizottsági tagok stb.

Négy órakor jelentették a miniszterelnöknek, hogy a küldöttség együtt van. A miniszterelnök a terembe lépett és az egybegyűlteket lelkes éljenzéssel köszöntöttek.

(A főpolgármester beszéde.)

Az éljenzés lecsillapodása után Márkus József főpolgármester a félkörben álló bizottsági tagok elélepett s a következő beszédet mondotta:

Nagyméltóságú miniszterelnök ur!

Kegyelmes urunk!

Budapest székes főváros törvényhatósága mindenkor elismeréssel adózott a közéletnek munkásai iránt, akik a haza és a trón szolgálatában maradandó érdemeket szereztek; mindenkor köszönettel és hálával adózott azok iránt, akik átérve Budapest politikai és nemzeti hívatásának fontosságát, őt Budapest fejlődésére, szellemi és anyagi haladására irányított nehéz munkájában támogatták.

A haza, a trón és a székes főváros körül szerzett érdemeket kívánta Budapest székes főváros törvényhatósága megjutalmazni akkor is, amidőn múlt évi november hónap 17-én tartott közgyűlésében nagyméltóságodat a székes főváros diszpolgárává megválasztotta.

Törvényhatóságunk ezen elhatározásának tesztünk eleget, amidőn a diszpolgári oklevelet Nagyméltóságodnak czennel ünnepélyesen átadjuk; átadjuk, mint jelét a tiszteletnek és a becsülésnek, melylyel a székes főváros közönsége Nagyméltóságod egyéni tulajdonságai iránt viseltetik, mint jelét a köszönetnek és a hálának, amelylyel a székes főváros közönsége Nagyméltóságodnak a közélet terén és a székes főváros körül szerzett kiváló érdemeiért adózik; és mint jelét a bizalomnak, amelylyel a székes főváros polgárságának tulyomó része Nagyméltóságodnak működését a jelenlegi nehéz viszonyok között is állandóan kíséri.

Kérjük Nagyméltóságodat, fogadja tőlünk kegyesen e kitüntetés, amely nem ugyan külső fényénél, hanem belső értékénél fogva — mert hisz benne az ország fővárosának tisztelete, elismerése és bizalma nyilatkozik meg — bizonyára joggal kér magának helyet a kitüntéseknek azon hosszú sorában, amelyekkel Nagyméltóságod közpályáján már eddig is méltán találkozott.

Meg vagyunk győződve arról, hogy Nagyméltóságod amiként értékük szerint méltányolja a jogokat, amelyeket ez okirat nagyméltóságodra, mint a székes főváros polgárára ruház, ép úgy teljes mértékben átérzi, sőt esüggedést nem ismerő lelkesedéssel és kitartással teljesítendő a köteleességeket is, amelyek a székes főváros minden egyes polgárának a szivébe kitörülhetetlenül be vannak vésvé: a köteleességeket, amelyeket a

Juan"-t, melyben saját szerencsétlen szerelmét festé és taglalá. A „Bibel der Natur” című nagyobbzabásu művét, melyet a németországi kritika égig emelt, angol és orosz írók lefordítottak — Oroszországban a benne hirdett szabad eszmék miatt le is foglalták — és melynek kész magyar fordítása csak azért nem jelent meg, mert a szerző nem akarta a vallásos kedélyek békéjét mérész radikálizmusa által fölzaklatni. A könyv tudniillik racionálista módon kísérti meg a dolgok létesülését megmagyarázni, fölülte szabadelvűen leírja a létező társadalmi viszonyokat és végül okoskodásának épületét minden vallásos vegyüléktől ment és tisztán idealisztikus istenhittel koronázza meg.

Az elismerés nyomon követte e munkákat: Ötvös csakhamar kedvelt embere lett a pesti társaságnak; irodalmi körökben pedig szívesen engedték át nagy tehetségének a helyet, mely megilleté; 1880-ban a „Pester Lloyd”-hoz hívták meg a művészeti és a tárczarovat vezetőjének. E lapban adta az irodalom és művészet minden kiváló jelenségéről nagyhatalú cikkeket, melyekkel a magyar kritika legdisezebb helyeire emelkedett fel. A közönség hallgatott szavára, bizott finom izlésében és egészen ellenőrzés nélkül fogadta el alapos és igazságos bírálatait. Ötvös Adolf — kinek aláírása akitünönémetlapban „Dr. Adolf Silberstein” volt — az író-, képző- és ábrázoló művészet napi tüneményeinek elbírálása tekintetében határozottan vezető szelleme volt a rendkívül

nagyszámú és a társadalom legelűkelőbb osztályaihoz tartozó közönségnek, mely nagy német lapunkat a rokonszenvével és becsülésével tünteti ki. Kiváló közleményei nálunk eseményt képeztek; a bennük nyilvánított vélemény sulylyal birt legjelesebb szakembereink előtt is. Aki Ötvös cikkét olvasta, nem vonhatta meg szerzőjétől mély tudományának, nagy műveltségének és mindenekfölött fényes írói tehetségének föntartás nélkül való elismerését. Ügyesebben nem taglalt senki, világosabban nem magyarázott senki és megnyerőbben nem adott elő senki, mint ő. Aki meghallgatta, az ráhallgatni is kénytelen volt. Az embert, ki magát egyszer rábizta, értelmének hajójában fogva tartotta; kezében a nyomtatott betű a bűbáj erejével birt; ő azon emberek egyike volt, kiket a gondviselés azon tulságos áldással terhelte meg, hogy — másokhoz beszéljen. Föl is fegyverezte mindazon nagy erővel, melyek e nehéz feladat sikeres megoldásához szükségesek.

E föladatak végzésébe fáradt bele szegény jó barátunk-élete. Nem is volt igen hosszú, alig ment túl néhány évvel az ötvenen. Tartamán azonban messze túl megy életének eredménye. Fáradozása javára volt nemzetének, hazájának, Most, midőn a fényes toll kihullott kezéből, köteleességet teljesítünk érdemeinek elismerésével. Csodálattal gondolunk végig életén, bánattal panaszojuk halálát. Emlékét pedig szeretettel fogjuk megőrizni lelkünkben.

hazának, a trónnak és a székes fővárosnak magasabb érdekei szabnak elénk.

S amidőn mint polgártársunkat lelkünk egész melegével üdvözöljük Nagyméltóságodat a mi sorainkban, e nehéz köteleességek teljesítésére szívünkbelől kívánunk Nagyméltóságodnak erőt, egészséget és kitartást!

A beszéd végén felharsant az éljenzés, amely percekig tartott, miközben a főpolgármester átnyújtotta a miniszterelnöknek a remek tokba foglalt oklevelet.

(A miniszterelnök válasza.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök a főpolgármester beszédére a következőképen felelt:

Méltóságos főpolgármester ur! Igen tisztelt urak, Budapest székes főváros polgárai, képviselő-testületének tagjai, nekem a megtiszteltetés folytán ez idő szerint — méltóztassanak megengedni, úgy mondom — polgártársaim! (Éljenzés.)

A szeretet, a tisztelet és bizalom kifejezéseként, mint méltóztatott mondani, hozzák a diszpolgárrá történt megválasztásomról szóló ezen oklevelet, melyért méltóztassanak őszinte köszönetet és hálaomat elfogadni.

Az ember születésénél fogva véletlenül lesz illetékes egy községben, egy városban, lesz annak polgára. Szerencsés az, aki egy tekintélyesebb, nagyobb jelentőségű helynek polgáraképpen születel, vagy ilyennek illetőségét szerzheti meg; de rendkívüli nagy kitüntetés az, ha a közbizalom, a szeretet, a tisztelet hozza az embernek a polgári jogot és hozza olyan helyről, mint amilyen kétségtelenül első Magyarországon, Budapest székes fővárosától. (Éljenzés.)

Ezen legmesszebbmenő kitüntetés ért engem, midőn a szeretet, tisztelet és bizalom kifejezéseként megválasztván Budapest székes főváros diszpolgárára, ezen oklevél átnyújtásával most ennek ténylegesen, hivatalosan adnak kifejezést. Hát kétségtelenül, én erre igen nagy súlyt helyezek. Nagy súlyt helyeztem volna rá minden körülmények közt bármikor jön is az, mert utójjára nem kicsiny dolog a legelső törvényhatóságnak diszpolgárára megválasztatni. De nem tagadom, kétszeresen fokozottan nagyobb súlyt helyezek reá akkor, midőn ez történt a legközelebbi időben, épen azon időben, midőn személyem, politikám, hivatalos állásom ellen a legádázabb harc indított meg (Zajos felkiáltások: Igaz! Ugy van!) és a politikai és társadalmi üldözéssel leggaládabb fegyvereivel támadtattam meg. (Zajos felkiáltások: Igaz! Ugy van!)

Ezen pillanatban kétszeresen fokozottabban helyezek rá súlyt és tudom értékelni, méltatni azoa figyelmet, azon bizalmat, azon tiszteletet, melyben részesültem, s tudom azt megköszönni; mert midőn egyfelől a személyem iránt tanúsított jóakarathnak tekintem, másfelől tekintem azt követett politikám, a követett irányzat helyeslését (Élénk helyeslés). Elismeréseül annak, hogy azon irányt, amelyet a jelenlegi kormány követ, helyesli a székes főváros nagy többsége. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.) Az adott körülmények között megerősítést, sőt biztatást nyerek arra nézve, hogy ez irányt követve, Magyarország érdekeinek, a magyar állam nemzeti fejlődése érdekeinek tesztek eleget (Élénk helyeslés), amit helyesel a főváros polgárságának nagy többsége, azon főváros, amely kétségtelenül, mint a magyar állam társadalmi és politikai életének fókusa, kell, hogy a kiinduló, kiszugázó pontot nyújtsa, kell, hogy helyesléseivel a legerősebb igazolást adja meg. (Élénk tetszés és helyeslés.)

Ezen nehéz viszonyok között, midőn őszinte hálaival és köszönettel fogadom azon kitüntést, amelyben részesítettek, méltóztassanak meggyőződre lenni, hogy jövőre is az elfoglalt és követett iránytól el nem térve, törekedni fogok Magyarország nemzeti államát fejlődése érdekében, addig, míg módomban lesz (Lelkes éljenzés.), addig, míg hivatalos állásomból kifolyólag azt tehetem: miniszteri minőségemben és azután is, ha jönnek idők, mint egyes polgára Budapest székes fővárosának, ezen irányt követni. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

És azt hiszem, hogy e tekintetben egészen nyugodtan mondhatom, hogy az, amit a főpolgármester ur mondott és aminek én igyekeztem ezen rövid szavakban visszhangot adni, általánosan az ország nézete is (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.), hogy Budapest székes fővárosa helyesli azon irányt, mely az ország érdekében van (Igaz! Ugy van!) és azon magyar nemzeti állam megalkotása érdekében maga jár elől; maga jár elől, mint az érteimiségnek, mint a vagyonnak központja és gyűpontja, mint amely maga példájával igyekszik az országnak jó példát és irányt adni. (Igaz! Ugy van!)

És azt hiszem, hogy épen a mai pillanatban, midőn az ember igazán fájdalommal és rémülettel gondol a helyzet komolyságára, kétszeres értéke van annak, ha az ország központja nem engedi magát elzavartatni a nyugodt megfontolás teréről (Igaz! Ugy van!), nem engedi magát felzavartatni hamis, téves, igazságtalan jelszavak által (Zajos helyeslés), hanem nyugodt magatartásával megmutatja az országnak is azt, hogy nyugodt magatartással kell a megzavart egyensúly közepette is biztosítani az ország érdekeit (Élénk helyeslés) és az adott körülmények között példát ad arra, hogy miként fogja fel a helyzetet az ország legutolsó községe is. (Élénk tetszés.)

És én azt hiszem, ha a jó példa, ha a jó hang, ha a jó irányítás Budapest székes fővárosából indul ki, kevesen lesznek a megzavarhatók, kevesen lesznek a félrevezethetők. (Igaz! Ugy van.) mert a fociusból, a központból, mert a magyar állam székes-fővárosából kiinduló hangulat, irányadó, döntő vezető fog lenni.

Azt gondolom, hogy e tekintetben már az, a mi a székes fővárosban történt, a jó irányt megadta és azt gondolom, hogy ami történni nem fog, példa lesz arra, hogy a vidéken se történjék. (Élénk tetszés és helyeslés.)

Azt gondolom, hogy akármilyen nehezek a mai körülmények, akármilyen mérvben igyekezzenek egyesek és talán többen is, a helyzetért való felelősséget a kormányra, a kormányt támogató többségre hárítani, Budapest székesfőváros példája mint az ország által követett megállapodás megnyugtató fog nekünk adni arra nézve, hogy tisztában lehetünk aziránt, hogy felelősség kit, miként terhel. (Helyeslés.)

Ki kell a mai helyzetből bontakoznunk, és én azt hiszem, a józan közvélemény lehetővé teszi, hogy kibontakozunk. Ezen kibontakozás munkájára vállalkozik ez idő szerint is a kormány, és ezen kibontakozás munkájának segítségére, helyeslésére kell, hogy most, ezen alkalommal, midőn szerencsém van itt az urakhoz, kérjem helyeslő támogatásukat. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Méltóztassanak meggyőződve lenni, hogy akár a békés megoldás lehetőségét fogjuk megtalálni, akár — ha ez sajnos, esetleg megtalálható nem lesz — kénytelenek leszünk a legerélyesebb, a leghatározottabb akciókat megindítani, főtörekvésünk mindig az lesz, hogy a törvényes határokat meg tudjuk tartani, hogy a törvények lehetőleg sérelmet ne szenvedjenek, hogy az alkotmány meg ne inogjon (Élénk helyeslés.); semmivel sem fogunk többet tenni, mint amennyit az adott körülmények között az ország érdekében feltétlenül tenni kell, de azt meg fogjuk tenni, (Zajos tetszés, helyeslés és éljenzés.) mert kötelességünknek tartjuk a rendet helyreállítani. (Élénk helyeslés.)

Én azt gondolom, hogy az egész ország érdekében van az alkotmányos élet nyugalmát és rendjét biztosítani (Hosszantartó élénk helyeslés); én azt gondolom, hogy az egész ország polgársága és mindenképpőt Budapest székes főváros polgársága is ennek biztosítását kívánja. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.)

Erre fogunk törekedni a békés megoldás útján; erre fogunk törekedni, nem kétkel, hogy eredménnyel, ha erőlyesebb rondsabályokhoz kell is nyulni. Mindenesetre, ezen a téren a főváros példája, a főváros helyeslése, a főváros támogatása első sorban döntő. Ezt reménylem, ezt kérem azoktól, akik az ő szíveségük folytán, tiszteletüknek, szeretetüknek és bizalmuknak kifejezésekként engem diszpolgárrá választottak, a maguk polgártársává. (Élénk éljenzés.)

Fogadjanak engem, mint ilyen, szívélyes barátsággal; ezt kínalom én is, igérve, hogy amennyiben hivatalos hatáskörömben, amennyiben azonkívül is módom és alkalmam van, a főváros érdekeit, a főváros eszéjait szemmel tartani, szemmel kísérni, támogatni, mindig ott leszek azon tiszta meggyőződésben, hogy Budapest székes fővárosának fejlődése, mint egy nagy, erős, nemzeti magyar központnak a fejlődése az ország érdeke, és ezen fejlődés erősödésével az egész ország fejlődése biztosítva van. (Élénk tetszés, helyeslés és éljenzés.)

Fogadjanak őszinte, szívélyes jóakarathukba, amelyet, kérem, méltóztassanak a jövőben is megtartani. (Szűnni nem akaró lelkes éljenzés.)

A miniszterelnök beszédének befejezése után a főpolgármesterhez lépett és vele, valamint mindazokkal, akik közelében voltak, szívélyesen kezelt szorított. Ezután megnézte az egy asztalon felállított diszoklevelet, amelynek fényes és izlases kiállításáról ismételtlen a leghizelgőbb kifejezésekkel nyilatkozott. A főpolgármester ez alkalommal bemutatja a miniszterelnöknek Jauernik

Nándort, a fővárosi nyomda igazgatóját, a gyönyörű mű tervezőjét. A termébe visszavonuló miniszterelnököt a küldöttség általános zajos éljenzéssel kísérte.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— Falkenhayn meghalt. Egy későn éjjel érkezett bécsi távirat jelenti, hogy gróf Falkenhayn, volt földmivelésügyi miniszter, a híressé lett lex-Falkenhayn benyújtója, ma este kilencz óraker meghalt.

— Silberstein (Ötvös) Adolf. A magyar irodalomnak és sajtónak nevezetes halottja van: dr. Silberstein (Ötvös) Adolf, a Petőfi-társaság tagja, a legismertebb műbírálok és hírlapírók egyike, ma reggel hat óraker gyár-utca 4. szám alatti lakásán 53 éves korában meghalt. Silberstein egyike volt a legmunkásabb embereknek, aki tömérdek szépirodalmi munkát és hírlapi cikket írt. Husz év óta volt tagja és kritikusa a „Pester Lloyd”-nak, amelybe híres színdházi bírálatait írta. Az izgalmas hírlapírói foglalkozás aláasta egészségét, szívbaj kinozta hosszabb idő óta, amely mintegy három hónap előtt ágyba döntötte. De a betegség sem törte meg életkedvét, még ágyában is folyton írogatott. Buja azonban mind súlyosabbá vált s ma reggel végre a halál megváltotta szenvedéseitől. Halálos ágyánál özvegye, született Wolf Anna és egyetlen gimnáziumi tanuló fia sir megtörtén. Temetése holnap, pénteken délután lesz a gyászházból. Haláláról a „Pester Lloyd” szerkesztősége külön gyászjelentést adott ki. Az elhunyt író ki-magasló érdemeiről tárczarovatunkban szólnak.

— Temetés. Ráth Gabriellát, Ráth Mór könyvkiadó és neje született Pfeifer Gabriella leányát, ki alig néhány napi betegség után tegnapi váratlanul elhunyt, ma délután temették rendkívüli részvét mellett. A temetésen ott voltak a család tagjai, Ráth Mór fiverei: Ráth György főrendiházi tag, Ráth Károly királyi tanácsos és Ráth János földbírtokos, azután a közélet számos kitűnősége, különösen az irodalom képviselői.

— Kisiklott személyvonat. Miskolczi tudósítónk táviratozza: A boldvavölgyi vonalon Ecség község közelében az elmúlt éjjelen az arra haladó személyvonat több kocsjia kisiklott a vágányokból. Véletlen szerencsének köszönhető, hogy az utasok nem sérültek meg. Sőt a kocsikban sem esett nagyobb kár. Rövid veszteglés után visszaemelték a vágányokba a kisiklott kocikat és a vonat tovább folytatta útját.

— Nagyvárad fejlődése. Nagyvárad város törvényhatósága Beöthy László főispán elnöklése alatt ma tartotta rendes havi közgyűlését, melynek folyamán több, a város fejlődésére nézve fontos tárgy került elintézésre. A nagyvárad távbeszélő-hálózatot az állam vette kezelésbe. A belügyminiszter leiratát nemrégiben utasította a várost, hogy villamos vasut építése iránt a nagyvárad közúti vasutal kössenek szerződést. A közgyűlés elhatározta, hogy a közúti vasut ajánlatát elfogadja, mely szerint 126,000 forintot ad a városnak azért mert a vasut építését megengedi. A közgyűlés elhatározta továbbá, hogy óvodákat építenek 116,800 forint költséggel, melyre amortizációs kölcsönt vesznek fel s ennek fedezésére 6 százalékos pótdót vetnek ki.

— A fonó krónikája. A hajdumegyei Csegén történt ez a népszínműbe illő történet. Estenden az apró ablakon át kihallatszott a leányok dala a csöndes faluba. A legények vonzódtak is a fonóhoz és boldog volt, aki valami okkál-móddal behajthatott a szépséges leányok társaságába. Különösen két legénynek sikerült ez: Szemán Jánosnak és Nagy Villibaldnak. A két legény között aztán csakhamar kitört a harag. Mind a ketten egy leányt szerettek meg és alkalmatlan lett egyik a másiknak. Szemán volt a türelmetlenebb és tegnapelőtt este az udvaron megforgatta az olmos botot Nagy feje fölött. Ez sem volt rest, hanem kicsavarta a botot Szemán kezéből és az olmos végével olyan erővel vágta halántékon Szemánt, hogy holtan maradt a földön. Szemán a debreczeni kórház benczoló asztalára került, Nagy pedig a debreczeni ügyészség börtönébe.

— **Közfogló.** Ketskeméti Peches Béla királyi albiró eljegyezte jakabfalvi Kaszab Francziskát, néhai Faragó Alajos özvegyét Jász-Arckszálláson.

— **A hárem halottja.** Szomorú világ van most a Yildiz-kioszkban. A szultán feltre őrzött nyájának legfőbb őrizője, napkelet gyöngyeinek kincstárosa: a főennuch meghalt. Nem pusztító betegség vagy szerelmi epedés ölte meg, hanem titkos kezektől az italába kevert mérég. A főennuchnak igen jó élete lehetne a szultán háremében. A szó valódi értelmében tejben-vajban fürödhet és pénze is van elég. Csak ha a szívét is elvennék, hogy ne tudna érezni! Hogy ne sóvárogna a lelke és ne szorulna el a zírva, ha a hatodik paradicsom virágkertjében járva, a közel levő és mégis elérhetetlen boldogságot látják szemel! . . . Meghalt a főennuch s a szép lányok, valahány ott tölti könnyű és bánatos életét a hárem falai közt, mind megsiratták. A temetése nagyon egyszerű lesz, mert a halála nem volt természetes. Egész hagyatéka — egy millió font készpénz és nyolczszáz-száz frank értékű ékszer és drágakő — egy igen okos török törvény szerint, a szultánra száll.

— **A forrongó Pozsony.** A Bécs felé kaczéradó Pozsony városban nagy izgatottság uralkodik és forrongnak a kedélyek. Az izgatottság a magyar és német színház harcával kezdődött, folytatódott a „Takácsok“ előadásának tilalmával (amiből csak fölizgatott kedélyek csinálhatnak kárust), ez idő szerint pedig a városi törvényhatósági választás eredménye keseríti el a város magyar közönségét. A törvényhatósági bizottsági tagok választásánál ugyanis a magyarok nagy vereséget szenvedtek. A magyar színház elienségeinek, a pozsonyi német sajtóban és társadalomban kifejtett féltelen izgatás után, sikerült a színházi bizottságból kibuktatnia mindazokat, akik a nemzeti ügyért exponáltak magukat, köztük Neiszidler Károly országgyűlési képviselő, Kramolin Viktor helyettes királyi főügyész stb. s helyükbe majdnem kizárólag magyarul nem értő iparosokat és kereskedőket választottak. A magyarság elkeseredése igen nagy a többség eljárása miatt s élethalálharcra készül.

— **Halálozások.** Idősebb Benedicty Gyula, Pest-megyei bizottsági tagja hatvanhat éves korában Budapesten meghalt. — Nemes ságodai Ságodi József, nyugalmazott királyi főmérnök kilenczven éves korában Pozsonyban elhunyt.

— **Olasz csaiók.** Sokszor volt már szó a lapokban az olasz szélhámosok ama fajtájáról, akik honfitársaik ügyefogyottságát és hiszékenységét kihasználva, egyre-másra kifosztották azokat. Meglesték őket a pályaudvaron, mikor a fővárosba érkeztek, összeharátkoztak velük s mikor ügyesen kitudták, hogy hova utaznak, mennyi pénzük van, örömmel jelentették ki, hogy ők is oda tartanak, nekik is van pénzük és azt megőrzés végett bizalmasan a jövevényeknek adták át. A pénzt rendszerint új barátaiak szemeláttára egy zsebkendőbe kötötték, amelybe az idegenek is már előbb be-kötötték a maguk pénzét. Erre aztán valami ürügy alatt eltávoztak. Mikor a jövevény olasz bizonyos ideig hiába várt új ismerősére és a rábizott csomagot gyanakodva felbontotta, abban rendszerint csak értéktelen papírdarabokat talált. Egy jól szervezett csalóbanda működött ilyenformán nemcsak Budapesten, hanem Bécsben, Münchenben és más nagyobb városban is. A bécsi rendőrség legutóbb három elfogott közülük. Az egyiket, Rosetti Henriket fogva tartotta ugyan, de a másik kettőt szabadon kellett bocsátania, mert a károsultak időközben elutaztak és így a családok tagadásával szemben mit sem lehetett rájuk bizonyítani. A három család, Rosetti Spiritedi Luigi és Leali Evangeli Budapesten is követelték el több íly csalást, de a panaszosok ismeretlen helyekre elszéledvén, a három jómadár ellen soha sem lehetett az eljárást folytatni. A rendőrség azonban most állandóan figyelemmel kíséri őket, amit ez uton is szíves tudomásukra hoz.

— **Az iglói ütközet elfordulása.** Igló városi törvényhatósági bizottsága ma tartott gyűlésében nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy az 1849. év február 2-án Iglón vívott ütközet ötvenedik évfordulóját meg fogják ünnepelni. A közgyűlés megállapította az elforduló ünnepi programját is.

— **A massour-ök.** Rossz idő fordult azokra az athletatermetű dögönyözőkre, akik „massage“ czime alatt tapogatták meg a gőzfürdőben a bémult porczikájú betegeket. A belügyminiszter ugyanis elrendelte, hogy a diplomátlan massour-ök csakis orvosi utasítás, felügyelet és felelőség mellett működhetnek és nemesebb testrészt, mint például a szemet, egyáltalában nem szabad masszálniok. A sok visszaélés és az egészségre káros deréknyomogatások az okai annak, hogy a frotirozás jövedelmező mesterségét a tudatlan gyuró-doktoroktól megvonták.

— **Lövés az ablakon át.** Kivilla Demeter székudvari földbirtokos tegnap este családjával a vacsoránál ült. Egyszerre az utca felől egymásután négy lövés dördült el. Az ablaküveg nagy csörömpöléssel esett a szoba padlójára s a család tagjai rémülten rohantak ki a szobából. Három golyó a falba furódott, a negyedik a nagy fali tükröt zúzta szét, de emberben szerencsére nem esett kár. A kisjenői járásbíróóság a titokzatos ügyben megindította a vizsgálatot.

— **Petruca Florea.** E dallamos név viselőjét Brassóban elfogták. A járásbíróóság kabátlopás miatt hat heti fogházra ítélte. Ma kiderült, hogy Petruca Florea ugyanaz az országos tolvaj, aki Budapesten Dárdaj Sándor állami számvevőszéki alelnök kárára nagybbszerű ékszerlopást követett el és azután megszökött. Petrucát ma kísérték át a királyi ügyészséghez, miközben szökési kísérletet tett. Az ór utána lött, mire Petruca, kit a lövés nem talált, megadta magát.

— **Elfogott rablóbanda.** Nagybecskereki tudósítónk táviratozza: Az itteni rendőrség a mai nap folyamán egy tíz tagból álló, rendszeresen szervezett rablóbandát tartóztatott le. A rablók már régóta veszélyeztetik a város és a község biztonságát. Éjjelenként félfegyverkezve hatoltak be a házakba, vagy megtámadták a magányos járókelőket. Nem egy gyilkosság esik a rovásukra. Elfogásukkor rálőttek a rendőrökre és mindaddig ellen-szegültek, míg csak valamennyiüket le nem fegyverezték és ártalmatlanná nem tették. A rablóbanda vezére egy Veszprim Steva nevű fegyházviselt ember, aki különböző büntettekért már tizenhat esztendőt töltött elzárva.

— **Akadémiai pályázat.** A Magyar Tudományos Akadémia matematikai és természettudományi bizottsága az 1899-ik évben 1500 forintot olyan tudományos munkálatok előmozdítására kíván fordítani, amelyek a botanika körébe vágnak. A munkálatok lehetnek elvoit, elméleti irányúak vagy olyanok, amelyek hazánk természeti viszonyainak kutatásait tűzik ki céljukul. Mindenkinek egyenlő alkalmat akarván nyújtani, hogy az említett szakba vágó munkával versenyre kelhessen, a bizottság ezennel felhívja az érdekelteket, hogy tervezetüket (esetleg kész munkájukat) küldjék be, magukat megnevezvén és kijelentvén, hogy a kitűzött egész összegre, vagy annak milyen részére tartanak szá-mot. A megzavazott összeg rendszerint a munkálat befejeztével adatik ki; de ha végrehajtása költséggel járna, részben már a megbízatás alkalmával is. Az így készülő munkálat a Magyar Tudományos Akadémia tulajdona; de a kiadás jogát a szerző-nek — ha kívánja — esetről-esetre át is engedheti. A tervezetek vagy kész munkák ez évi márczius 31-ig a bizottság előadóhoz, dr. Lengyel Béla egyetemi tanárhoz küldendők be.

— **A gép.** Nagy-Szebenből jelentik, hogy egy odaváló könyvnyomdában tegnap horzaszító szerencsétlenség történt. Az elektromos gyorsajtónál a gépmester utasította az egyik hajtogatóleányt, hogy egy elszakadt fonalat a gép alatt varrjon össze. Mielőtt a felszólított munkásné a parancsot teljesítette volna, Geiger Paula segédmunkásné a gépkocsi és a kinyomott lapok számára való asztalkőz bujt. A gépmester nem látván még maga-mellett a felszólított leányt, nem állította meg a gépet. Geiger Paula fölemelte a fejét, de abban a pillanatban visszajött a gépkocsi és a leány fejét az asztalhoz lapította, úgy, hogy a szerencsétlen teremts szörnyet halt.

— **Az ottakringi rablógyilkos.** Bécsből táviratozzák, hogy tegnap a csendőrség Persenburg mellett egy embert tartóztatott le, akinek személy-leírása azonos azzal a rablógyilkossal, aki Ottakring-ban Hofer Francziskát oly kegyetlenül lemészárolta. Az illetőt Oberst Ferencznek hívják és még alig husz éves. Még ma a tartományi törvény-székre kísérték.

— **Berlini magyar-egyesület.** A berlini magyar-egyesület január 7-én tartotta szokásos évi tisztújító közgyűlését a berlini magyarság rendkívüli érdeklődése mellett. A választásnál az egyesület előbbi elnökét, Krausz Bernátot, nagy szótöbbséggel elnöké választották. Alelnökök dr. Braun A. és Weinberger Jenő lettek. Az egyesület eddigi titkárát, Kalmár Jenőt, újból egyhangulag megválasztották. Jegyzőnek Sorger Ármán, pénztárnoknak idősebb Braun A. könyvtárnok, Fischer L., választmányi tagoknak Freimann, Töröki, Uehrin, Hirschler M. és Herrfeld Antal választották meg.

— **Állat az emberben.** Temesvári tudósítónk táviratozza: Stájerlak község határában ma a hajnali órákban megfojtva találták a környék legszebb leányát, a tizennyolcz esztendősen Zenner Katalint, jómódu szülők gyermekét. A gyönyörű leány halálának híre hamar bejárta az egész községet és a falubeliek gyanuja első sorban Kola Miklós kocsis legényre irányult. Kola valósággal üldözte a leányt szerelmével, de Zenner Katalin nem igen törődött vele. A falubeliek gyanuja alapján a csendőrség letartóztatta Kola Miklóst, aki rövid vallatás után kijelentette:

— Én vagyok a gyilkos!

Aztán beszélt tovább kérdés nélkül. Elmondotta, hogy évek óta szerette a leányt és úgy érezte, hogy nem tud nélküle élni. Könyörgő szavaira azonban nem is felelt a leány és ez felbraztette benne az állatot. Mogleste Zenner Katalint az országot mentén és megszólította utóljára:

— Katalin, állj meg egy szóra!

A leány feléje sem fordította a fejét. Kolát ekkor vadállatias vágy fogta el. Megrohanta a leányt és nem törődve ellentállásával, magával hurcolta egy darabig, mialatt folyton azt mon-dotta:

— Az enyém vagy hát, az enyém . . .

Mikor aztán elpárolgott a mánora, megijedt tette következményeitől és a fenyegető leányt megfojtotta. Rémulten futott el szörnyű tette színhelyéről. A szép Zenner Katalin holttestét felbon-czolták. A bonczolás adatai beigazolták a gyilkos vallomását. Mikor a csendőrök szuronyai között a gyilkos eltávozott a községből, az egybegyűlt falubeliek meg akarták lynchelni. Csak a csendőrök fegyverkezésére hagytak fel szándékukkal.

— **Esküvő.** Pállay Lajos nagyváradi ügyvéd leányát, Erzsikét, tegnap vezette oltár elé Urmánczy Nándor, földbirtokos, Küküllő vármegye aljegyzője.

— **A Toldy-körből.** A pozsonyi Toldy-kör, mely a nyugati határszélen több, mint negyedszázad óta lelkes harczosa a magyar kulturális és nemzeti törekvéseknek, tegnap tartotta évi rendes közgyűlését Thaly Kálmán országgyűlési képviselő elnöklése alatt. Az elnök magas színvonalu megnyitójában a kör nevében mély megbotránkozását fejezte ki azon a féltelen izgatáson, melyet az utóbbi időben a pozsonyi német sajtó nagyrésze folytat a magyar nemzeti törekvések ellen. — A kör múlt évi történetéből kiemeljük hogy négy-százötvenkét tagjával óriási tevékenységet fejtett ki a magyar színészet állandósítása érdekében, s hogy számos felolvasást rendezett, melyeken többek közt Berzevics Albert, gróf Zichy Gáza és Gaál Mózes is közreműködtek. Kiadta továbbá Thalynak: „A millenniumi hét szobor“ című beceses könyvét. Vagyona közel ötezer forint, alapítványi tőkéje pedig közel kétezerháromszáz forint. A közgyűlés végén közfelkiáltással újra megválasztották az eddigi tisztviselőket. Elnök lett: Thaly Kálmán, alelnökök: Sohár Pál postaigazgató és Pávay-Vajna Gábor országos egészségügyi tanácsos, főjegyző: Kossutány Ignác, jogakadémiai tanár, pénztáros: Czintula Arthur, háznagy: dr. Nagy Olivér.

— Az Ujságíró-sorsjáték második húzása e hónap 17-én délután hat órakor lesz a Lipót-utcai új városbaza közgyűlési termében. Halmoz János polgármester szívesen engedte át a Budapesti Ujságírók Egyesületének e célra — még pedig a még hátralévő mind az öt húzásra — a közgyűlési termét, ahol az érdeklődő közönség is jelen lehet. A sorsjáték iránt egyre fokozódó érdeklődés nyilvánul s a közönség nagyban vásárolja a sorsjegyeket, melyek tudvalevőleg az összes húzásokra érvényesek és ötven krajczárért mindent kaphatók.

— Halál az utcán. A mai nap folyamán két hirtelen haláleset is történt a fővárosban, mind a kettő a nyílt utcán. Az egyik délelőtt történt a Károly-köruton. Egy öreg, ismeretlen ember bement egy Károly-köruti ruhakereskedésbe, és ott berászásiásokat tett. Csomagjával a muzeum-körut felé tartott, s amint a Károly-körut tizenegyedik számú háza elé ért, ott hirtelen összeesett, és mielőtt még segíthettek volna rajta, meghalt. — Délben a telep-utca ötvennyolcadik számú háza előtt történt ilyen szerencsétlenség. Egy hatvanévesnek látszó nő lett itt rosszul, es mire orvos érkezett, szintén meghalt. Nem találtak nála semmi irást, amiből kitéhet megállapíthatók volna. Mindkét holttestet a honvédelmi bizottságba szállították.

Napirend.

Naptár: Péntek, január 13. Római katolikus: 40 katoná. — Protestáns: Vidor. — Görög-orosz: (január 1.) Ujév 1898. — Zsidó: Schebat 2. — nap két: 7 óra 20 perczkor. nyugszik: délután 4 óra 16 perczkor. — A hold két: reggel 8 óra 15 perczkor, nyugszik délután 6 óra 37 perczkor.

A miniszterelnök fogad délután 4—5-ig.

A főváros középítési bizottságának ülése dé. u. 4 órakor az újvárosban.

A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor a régi városban.

Téli tárlat az új műcsarnokban, nyitva délelőtt 9-től délután 4 óráig. Belépti díj 50 krajczár.

A Nemzeti Szalon kiállítására (Ferenczyk tere 9.) nyitva délelőtt 9 órától este 9 óráig. Belépti díj 20 krajczár.

Technológiai iparmúzeum nyitva 9—12-ig és délután 3—5-ig és 7—9-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A „Hódoló díszfelvonulás”, Eisenhut Ferencz óriási körképe, Városliget, Andrassy-ut végén, káthol reggel 9-től este 1/25 óráig. Belépti díj 50 kr. Gyermekek 30 krajczár.

Szilágyi Sándor meghalt

— 1827—1899. —

Két nagy alkja dől ma ki a magyar tudományos életnek: kora hajnalban Silberstein-Ötvös Adolf és éjfél tizenegy órakor Szilágyi Sándor.

Szilágyi Sándor a magyar történetírók doyenja volt. Historikusainak nagyrésze tőle tanulta a magyar történelem tudományát és történeti irodalmunk javarésze az ő nagy elméjének és a magyar földet szerető lelkének közös adománya.

Viharos időkben lépett a közpályára Szilágyi Sándor. Huszonegyesztendő korában, 1848-ban beállított szülővárosában, Kolozsváron, nemzetőrnek, s a három esztendeig viselt jelentéktelen hivatalok után végre szívvel-lelékkel szolgálatába állhatott a hazának. A nemzetőrségül az élelmezési osztályhoz osztották be s ez a különös, neki sehogyssem tetsző szolgálat hamar meggyőzte arról, hogy neki hivatala szerint inkább tollal, mint karddal kell küzdeni az ország javáért.

Igy született meg még negyvennyolczban „Forradalmi mozgalmak Bécs—Pest—Kolozsvárt” című könyve, amely rövid idő alatt elfogyott, de újra megjelent — Bécsben. Ez a könyv a lelkesedés mámorában papírra vetett krónikája a nagy napok eseményeinek. A könyv nagy feltűnést keltett az egész országban és művének hatása arra bírta a szerzőt, hogy Pestre jöjjön lakni, ahol személyének és művének hatása is közvetlenebb s így nagyobb is.

A következő esztendőben „A magyar forradalom napjai július elseje után” című könyvét adta ki. Ez a könyv két hónap alatt elfogyott s a következő esztendőben még kétszer megjelent magyarul s egyszer németül is. A szerzőjük országos híre vergődött egy csapásra. A huszonegy éves ifjút ünnepezték.

A forradalomról és egyes szereplőiről írt becses tanulmányok hosszú sora követte első és második művét. Ezek azonban nem elégittek ki

tudományos ambícióját. Szilágyi látta, hogy az országban egy elég nagy és értékes írói gárda vesztegelni kénytelen, mert nincsen tere, amelyen dolgozhatna. Szilágyi megindította a „Magyar Emléklapok”-at, amelyvel el is érte célját, de csak rövid időre. A forróvérű, rajongó ifjút már korábban ki akarták tiltani Pestről, s csak atyja, a hivatalos „Magyar Hírlap” szerkesztője, tudta nagy nehezen kieszközölni a kitiltó rendelet visszavonását. A „Magyar Emléklapok” azonban újabb veszedelmet hoztak rá. Haditörvényszék elé való állítással fenyegették, ha abba nem hagyja forradalmi irányu működését. A kemény fenyegetés előtt okos dolog volt meghajolni, s a „Magyar Emléklapok” megszűnt.

A pesti rendőrség előtt kompromittálva lévén, nem tehetett egyebet, mint hogy pályázott a kecskeméti református kollégium tanári állására, ahova meg is választották. Ez 1852-en történt; a következő esztendőben már a nagy-körösi gimnáziumban találjuk, ahol igen jól érezte magát, mivel pesti munkatársai közül többen, például Arany János, Mentovich Ferencz, Salamon Ferencz, Balagi Károly és Szabó Károly is ott tanárkodtak.

A tanításon kívül történetírással is foglalkozott, miért az Akadémia 1858-ban levelező-tagjává választotta. Ebben az időben kezdte megírni nagyobb történeti műveit: „Erdélyország története”, „Vértanúk a magyar történelemből”, „Zrínyi Péter és társai”, „Báthory Gábor története”, „Bethlen Gábor trónfoglalása”, „Rákócziak kora és Erdély története”, mind rengeteg szorgalommal gyűjtött adatok segítségével megírt művek. Alig készült el ezekkel, hozzáfogott Szilágyi Áronnal a török-magyar emlékek kiadásához, amelyből kilencez kötetet adott ki.

Negyvenéves korában, 1867-ben báró Eötvös József a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz nevezte ki titkárnak. Pestre való visszaköltözése után még nagyobb szorgalommal látott hozzá a történetíráshoz és a forrásmunkák sajtó alá rendezéséhez. Ezután írta meg „Rákóczi és Bethlen” című történeti rajzát, írt Bethlen Gáborról önálló tanulmányt, „Rajzok és Tanulmányok” címmel két kötet kisebb történeti esszét, írt Erdélyről, Lorántfi Zsuzsannáról, Alvinczy Péterről, Révay Péterről, Nádasdy Tamásról, E. Rákóczi Györgyről, II. Rákóczi Györgyről és ezeken kívül kis könyvtárra való becses történeti monografiát és sajtó alá rendezett különféle okmánytárakat: A „Századok”, a magyar történelmi társulat közlönye, az első magyar történeti folyóirat, 1875. óta az ő szerkesztésében jelenik meg. A „Történelmi Társ” című, negyedévenként megjelenő historiai lapot ő indította meg 1878-ban és 1885-ben a „Magyar Történeti Életrajzokat”, amelynek már tizenhárom kötetete jelent meg.

Ezekkel a munkákkal vetette meg Szilágyi Sándor a modern, tudományos színvonalon álló magyar történetírás alapját. Könyveit és az ország minden tudományos lapjában szétszórtan megjelent cikkeiért több ízben volt része nagy elismerésben. Tudományos munkálkodásának honorálása volt, hogy 1878-ban az egyetemi könyvtár igazgatójává nevezték ki, amely minőségében igen sokat tett a könyvtár fejlődéséért. 1896-ban a kolozsvári egyetem bölcsészeti kara tiszteletbeli doktorra, 1896-ban a bécsi akadémia külföldi levelező tagjává választotta. Ugyanebben az évben a királytól miniszteri tanácsosi címet kapott, ezenkívül pedig több tudományos társaság választotta be vezetői sorába.

Íme, ez Szilágyi Sándornak nagy vonásokkal megrajzolt képe. Az a nagy tudású és szorgalmu ember, aki a magyar történeti irodalomnak egy jelentékeny részét megírta, ma, hetvenkét esztendő korában, hosszas betegeskedés után meghalt. Halála mely gyászból börtölte a magyar tudományos világot és a vezetésére bízt nagy intézetet. Sirjára kettős fájdalommal nézünk: fáj látnunk, hogy meghalt, mielőtt kipihente volna ötven esztendő nagymunkáját és fáj az is, hogy a magyar tudomány ezt a kiváló teremtést elvesztette.

Krivány büntársai.

Az aradi árvapénztár sikkasztója, Krivány — mint azt tegnap említettük — a bécsi rendőrség előtt tett vallomással újabb irányba terelte a bünyvizsgálatot. Az aradiak lázas érdeklődéssel várják az újabb részleteket. Nem csak a belügyminiszter által kiküldött hivatalnok, de a bécsi rendőrség és Nyiri, az aradi vizsgálóbíró is erősen dolgoznak. A bécsi rendőrség most küldte le az aradi királyi törvényszékhez átiratát, amely a le tartóztatás részletein kívül újabb érdekes adatokat is tartalmaz.

Krivány megvallotta, hogy tizenhat éven keresztül dézsmálta az árvák pénzét, tehát már ellenőrzésben. Elmondta, hogy december nyolczadikától tizenkötödikéig a bécsi Erzsébet-szállóban lakott, hol Zombori Emil nevet használt. Innen egy másik, alsóbbrendű szállóba költözött és ott teljesen visszavonultan, jóformán senkivel sem érintkezve, élt.

A bécsi rendőrség kipuhította, hogy Krivány ez idő alatt női nevekre szóló poste-restante leveleket vett föl. A levelek tartalmát és íróját a rendőrség nem közli, azonban a leveleket bünyjelként Kriványnyal együtt (körülbelül 20-ika körül) Aradra fogják szállítani. Ezek a levelek most már határozottan arra engednek következtetni, hogy Krivány, mikor Bécsben volt, olyannal érintkezett, aki bizonyára tudni fog arról, hogy hol van az elsikkasztott pénz megmaradt része.

Érdekes, hogy a bécsi rendőrség arra a következtetésre jutott, hogy Krivány jóformán maga szolgáltatta magát a rendőrség kezére.

A bécsi rendőrség vizsgálatának eredményével szemben Aradon Nyiri vizsgálóbíró Kriványnak büntársait puhatolja.

Még akkor, amikor a sikkasztás ténye kiderült, Aradon az a hír járta, hogy Krivány valami érdekes viszony fontartásával tette elviselhetőbbé az utazás fáradalmait. Állítólag már Svájcban együtt voltak. Mint utólag vélelmezik, Krivány utitársa egy rendkívül szép és elegáns francia nő volt, kivel később élénk levelezésben állott. Nagyon valószínű, hogy a bécsi rendőrség corpus delictusai között e nőtől is lesznek levelek.

A bünyvizsgálathoz újabb adattal egy névtelen feljelentés is járult. A névtelen levélben megjelölt adatok a lapunk tegnapi számában említett Klombser-szálló eseményére vonatkoznak. Erről a szállóról sok szó esett a múlt év július havában, amikor Krivány sikkasztása köztudomásúvá lett. Krivány rendszeren ott vett szállást s az aradi rendőrség annak idején azonnal a szállóban keresve a sikkasztóhoz vezető nyomokat. Talált egy bördödöt, de annak tartalmából nem bírt eligazodni.

Most egy véletlen újra feléje fordítja a figyelmet. Közvetlen tudomással bíró egyének azt beszélék, hogy Krivány elfogatása előtt néhány nappal ebbe a szállóba tért és bizva a személyzetben, melyet ő nem egyszer lekötöztetetté tett, azt hitte, hogy ott zavartalanul fog tartózkodhatni.

Nagyon fontos dolog lehetett az, mely őt arra bírta, hogy Bécsbe visszatérjen, holott az intelligens és az ily ügyekben kiűnő jártassággal bíró Krivány nagyon jól tudhatta, hogy minden kockára tesz ezzel a tartózkodásával.

Az a fontos dolog egy nő, ki naponta felkereste őt Kriványt és vele órákon át volt szobájában. Kitűnődött, hogy a szállóba egész napon el nem hagyják és csak estefelé jöttek le, amikor kocsiba ültek és elhajtattak. Krivány késő éjjel jött haza . . . egyedül.

Ez a hölgy Krivány elfogatása előtti napon a szállóában reggelizett és eközben megszólította a pénztárt:

— Mondja csak, van egy konduktorja?

— Parancsára, asszonyom!

— És elhozta a konduktort. A nő idegesen lapozgatótt a könyvben. A pénztár látván, hogy nincs elég jártassága a keresésben, megkérdezte, hogy melyik vonatot keresi.

— Azt szeretném tudni, hogy mikor megy a legközelebbi vonat Hamburg felé.

A pinczér felütötte a lapot és megmutatta a menetrendet.

Az ismeretlen hölgy ezután fizetni akart és a fizetőpinczért lirta.

A fizetés alkalmával pénztárcáját elővette és abban a fizetőpinczér kétrét hajtott nagy csomó ezrest látott.

A szállodában Kriványt még többen keresték fel, de ezeket a titokzatos hölgy társaságában senki sem látta.

A véletlennek ebben a szomorú ügyben nagy szerep jutott. Ez a véletlen derítette ki ugyanis, hogy a titokzatos hölgy Aradon is járt.

A névtelen följelentő levél szerint az a pinczér, aki a titokzatos hölgynek a vasuti menetrendet átadta, másnap is szolgálta ki a vendégeket. Akkor már elterjedt a hír Bécs városában, hogy Kriványt a rendőrség elfogta. A kávéházban egy veniég erről a szenzációs elfogásról beszélt és az a pinczér egynehány felvilágosítással szolgált a beszélgetőknek. Egyebek között azt is mondta, hogy egy hölgy volt többször Kriványnál a szobájában.

A pinczér ezután dolga után nézett és kisértetve visszasietett a beszélgetők asztalához és az ablakon kimutatva, egy épen kocsi szálló hölgyre mutatott.

— Ez, kérem, az a hölgy!

Az egyik ur kinézett az ablakon és hirtelen eltávozott.

Később olyan nyilatkozatot tett az eltávozott ur, hogy az a hölgy előtte ismerős, hogy azt a hölgyet látta Aradon is, de hogy kicsoda, arról fogalma nincs.

Azt hiszik, hogy az a titokzatos nő, az elszikkasztott pénz jó részét magánál őrzi. Persze teljes világosság ebben az ügyben csak akkor lesz, ha Kriványt az aradi vizsgálóbíró is ki fogja vallatni, vagy az is lehetséges, hogy a bécsi rendőrség kezében levő levelekből az aradi bűnvizsgálat többet fog kibetűzhetni.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Nemzeti Színház. Csillag Teréz hirtelen meghetegedése miatt Somló „Királyi házastét” című vígjátékának holnapra, péntekre hirdetett előadásán Gabriella szerepét Nagy Ibolya vállalta el; az apród szerepét pedig Ligeti Juliska fogja játszani.

* Szegény emberek. Langmann Fülöp munkásdrámája, a „Bartel Turaser”, szombaton este kerül először színre „Szegény emberek” címmel a Népszínházban a következő szereposztás mellett: Turaser Bertalan — Szirmai Imre, Turaser Albina — P. Lukács Juliska, Zelter Anna — Eötvös Stefánia, Adolfin — Siposné, Adolf — Horváth Vincze, Meuxner — Kiss Mihály, Schimmel — Szabó Antal, Klepl — Lubinszky. A darab jelmezes főpróbája pénteken délelőtt 10 órakor lesz.

* Judic asszony — nyomorban. A francziák legnagyobb szubrettejeként ünnepezték egykor Judic Annát. Még csak néhány év előtt is diadalmasan utazta körül Európát, utba ejtette Budapestet is és nálunk úgy, mint mindenütt, virágözön, taps, éljenzés fogadta. Az impresszáriók egész vagyont fizettek egy-egy körutjáért, mert a nagy Judic szép volt, hódító volt, legelső a szubrettek között. Most pedig, bár alig múlt el azóta öt-hat év, Judic a legnagyobb nyomorban él. Nemrégiben még csudájára jártak a Rue-Notelle-i palotájának, ma pedig más emberek könyörületességére szorul, hogy kielégíttesse a legelembb szükségleteit. Párisban jótékonycélu színelőadást akarnak rendezni a javára. Milyen másnak álmodhatta régen Judic asszony ezt az előadást: az utolsó, amelyen az ő neve szerepel!

* Az Istenek alkonya — Siegfried nélkül. Triestben történt. A Teatre Comunale operaszerezőjét az „Istenek alkonya”-val nyitották meg. Grani tenoristával Siegfried szerepében. A tenorista még az előadás kezdete előtt bejelentette, hogy rekedt és nem tud énekelni, de az igazgató ragaszkodott az előadáshoz és azt felelte, hogy énekeljen úgy, ahogy tud. Triestben nem lévén opera-kávéház, ahonnan hosszabb pourparler-kat indíthatott volna a művész, mit tehetett volna mást, elkezdte énekelni Siegfriedet. Egy darabig ment is

az előadás, de már a második felvonásban teljesen elakadt. Grani meghajította magát és kiment a színpadról. Ez egy cseppet sem zavarta a többieket, a végső triót elénekeltek szépen — Grani nélkül. A harmadik felvonásból pedig nem játszottak mást, csak a gyászindulót. Az „Istenek alkonya” tehát ezen az estén jobban bealkonyodott, mint idáig bármikor.

FŐVÁROS.

(A javadalmi díjszabás.) A tanács ma délelőtt tárgyalta a javadalmi díjszabásról szóló javaslatot. Kifogás nélkül elfogadta és a pénzügyi és gazdasági bizottságnak adta ki véleménymondás végett.

(Szent Gellért-kórház.) Az új járványkórházat, amelyet a főváros az építőmestertől tegnap vett át, a tanács szent Gellértől nevezeti el. A tüdőbetegségei kolerabarak most fölőlegessé váltak a napokban elégetik.

(A múlt esztendő adója.) A fővárosban tavaly 17,540.196 forint adót fizettek be. Ebből 12,188.049 forint állami adó, 4,834.483 forint községi adó, 212.965 forint utadó és 59.695 forint kereskedelmi és iparkamarai illeték volt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Csalárd bukások. Sárkány Gyula, volt asztalos, a múlt év elején divatáru-üzletet nyitott a Krisztina-városban. Az árukat hat havi hitelre vette. Öt hónap múlva azonban egyik hitelezője megtudta, hogy az üzlet rosszul megy. Hirtelen prezentáltatott tehát egy kétszázforintos biancováltót. Ez elég volt az ingatag alapon felépült cég megbuktatására. Sárkány vesztét látva, még aznap délután eladta az üzletet segédjének, Lusztig Ödönnek. Ez meg harmadnap hatszáz forintért egy harmadiknak adta el az üzletet. Természetesen a hitelezők teljesen kicseppentek és mintegy kétezer forint kárt szenvedtek. Ezért csalárd bukás miatt tettek Sárkány és Lusztig ellen feljelentést. A budapesti büntető törvényszék ma Haupt Albin bíró elnöklése alatt tartott végtárgyaláson Sárkányt csalárd bukásért nyolcz havi, Lusztigot bűnrészeségért két havi fogházra ítélte. Az elítéltek felebezték az ítélet ellen.

Christián Antal torontál-szécsányi fakereskedő a múlt évben 16.000 forintnyi passzívával csődbe jutott. Christián azonban, noha fizetési kötelezettségeinek nem tudott eleget tenni, hitelbe folytatta a vásárlásait s adósságait növelte. Amikor aztán hitelezői megrohanták, elment Gille József községi jegyzőhöz s közölte vele tarthatatlan vagyoni viszonyait s felkérte, hogy vagyonának a hitelezők elől való elvonása és megmentése céljából nyújtson neki segédkezet. Gille engedett a kérésnek és Christián feleségével egyetemben két darab kétezernegyszáz forintos kötvényt állított ki, melyeken mint adós Christián, mint hitelező Gille szerepelt. Ezt az alkövetelést azután Gille telekkönyvileg bekebelezette Christián ingatlanaira. A nagybecskereki törvényszék Christiánt csalárd bukás, Gille pedig, mint a csalárd bukásban való bűnségéért helyezte vád alá és Christiánt másfélévi, Gille pedig hathónapi börtönre ítélte. A királyi ítélőtábla ezt az ítéletet helybenhagyta. A kuria Christián büntetését egy évre, Gilleét pedig kéthavi fogházra szállította le. A kuria intézkedett, hogy Christián, aki a vizsgálati fogsággal már kitöltötte büntetését, haladéktalanul szabadlábra helyezze.

— Az aninai vérfürdő. Az aninai bányatelep az osztrák-magyar államvasutak társaságának tulajdona. A társaság 1896. január elején a bányatelep alapszabályaiban valami módosítást eszközölt és pedig a bányászok terhére. A munkások a változott helyzetben nem nyugodtak meg, deputációt küldtek a bányai igazgatósághoz, a kormányhoz, s amikor ez nem használt, kimondták a strikeot. Január 20-án Willigen Sándor gyárigazgató Aninára érkezett. Amikor a munkások ennek híret vették, több ezer főnyi tömegben összegyűltek az igazgatósági épület előtt, s a régi alapszabályok helyreállítását követelték. Az igazgató kijelentette, hogy a zendülő munkásokkal csak akkor tárgyal-

hat, ha néhány bizalmi férfit küldenek a megbeszélésekhez. Ez meg is történt. A bizalmi férfiak nem sokára azzal a hírrel érkeztek vissza társaik közé, hogy az igazgató megígérte a munkások jogos kérésének támogatását. A megbízottak válasza azonban nem elégitette ki a tömeget, amely most már írásbeli ígéretet akart az igazgatótól. Egyesek még lázították is a bányászokat, akik fenyegetve tömörültek az igazgatósági épület körül. Willigen igazgató nyomban csendőrkért küldött, s mikor a bányászok már igen közel voltak az igazgatósági épülethez, kiadta a rendelkezést, hogy a tömeget szorítsák vissza. Ez volt az első szikra, mely a lázadás tüzet lángra lobbantotta.

A bányászok vérszemet kaptak, s két munkás megtámadta Holló Lajos csendőrhadnagyot. E pillanatban a veszély oly nagy volt, hogy Holló elérkezettnek látta a tüzelésre való időt. Kiadta a jelszót s a csendőrök mindaddig löttek, míg a felizgatott nép egészen vissza nem vonult. Menekülésük közben kit előlről, kit hátulról ért egy-egy gyilkos golyó és tizenegyen a munkások közül holtan maradtak a téren, huszan pedig súlyos sérüléseket szenvedtek.

A fehértemplomi törvényszék, amely előtt ebben az ügyben a végtárgyalás lefolyt, Vell Jánost, Bilek Mihályt, továbbá Kapizot és Müllert, a négy fővádlottat, hat-nyolcz hónapi börtönre, Hilovszkyt és Vodraska Mariát két-két hónapi fogházra ítélte hivatalos hatalom és magánosok ellen elkövetett erőszak miatt, Kralikot és Langot kihágás miatt nyolcz-nyolcz napi fogházzal sújtotta.

A királyi ítélőtábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét. A királyi kuria, amely Naményi József kuriai bíró előadása mellett ma délelőtt foglalkozott az ügygel, hiányosoknak találta a fölterjesztett iratokat, s ezért az aktákat kiegészítés végett visszaküldte a fehértemplomi törvényszékhez.

— Ujpesti dráma. Papp Lajos tímáregény Losonczon megismerkedett Tatár Erzsébettel s halálisan beleszeretett a csinos leányba. El is akarta venni, de a szülei kitagadással fenyegették, ha nem választ magához s a családhoz méltóbb feleséget. De ő mindamellet hű maradt a leányhoz s a házasságot arra az időre halasztotta, amikor majd a maga emberségéből is családot alapíthat. 1897 decemberében Budapestre jött s munkát keresett. Tatár Erzsébet utána ment s elszegődött egy ujpesti kávéháza kasszírónak. Ebbe még csak belenyugodott volna a szerelmes legény, de amikor észrevette, hogy Tatár Erzsébet szíve másokra is hallgat, elhatározta, hogy a leányt megöli. Egy utolsó találkozást kért tőle s a leány meghívta őt magához. Együtt töltötték az éjszakát s amikor Papp Lajos reggel fölkel, elmentette a még alvó leányt a nyakát. Aztán kikutatta a zsebét és hatvan krajczárját a leányt magához vette. Papp Lajos önként jelentkezett a bíróságnál, amely szándékos emberölésért és lopásért vonta felelősségre és tíz esztendői fegyházra ítélte. A királyi tábla Burg Lajos bíró előadása alapján ma tíz évi és három hónapi fegyházra változtatta át a büntetést.

Sikkasztó előljáró.

A budapesti büntető törvényszék vádtanácsa Vesztroczy István volt előljáró és özvegy Nagy Ferenczné ügyében meghozta vádhatározatát. E szerint Vesztroczyt a büntető törvénykönyv 379. szakaszába ütköző és 280. szakasza szerint minősülő hat rendbeli csalás miatt, özvegy Nagy Ferencznét ugyancsak hat családi eset és azonfelül még három külön családi eset miatt helyezi vád alá. A vádhatározat terjedelmes indokolása a következőket tartalmazza:

Özvegy Nagy Ferenczné született Bauer Róza, egy hivatalnoknak 324 forint évi nyugdíjat élvező, vagyontalan özvegye, 1896-tól kezdve rövid egymásutánban adósságokkal tulterhelt bérházakat vett meg. A nagymérvű jelzálogterhek folytán a vétel tulajdonképpen a terhek átvállalásából állott. Az esetleges és néhány ezer forintból álló tényleges vételi összegre pedig Nagyné vagy

fizetett egy csekély összeget, vagy pedig rövid lejárta váltótartozást vállalt ennek megfizetésére.

Tulajdonosa lévén a házak, sőt még ezt megelőzőleg is a még csak megvenni szándékolt házhoz, felügyelőt, gondnokot, vagy házmeztart keresett, akiktől nagyobb összegű óvadék nyújtását követelte. A hírlapilag hirdetett állásokra számosan jelentkeztek, akikkel Nagyné le is tette az óvadékokat. Nem sok idő múlva azonban a házák vételáráról szóló rövid lejárta váltók és egyéb terhek esedékesek lettek. Nagynénak természetesen eszé ágában sem volt a váltókat kifizetni és így a házak bérjövédalma biztosítás alá kerülve, a bíróság nevezett ki oda gondnokokat. Nagyné erre azt eszelte ki, hogy hamis nevek alatt újra magához váltotta a házakat. Vesztróczy István mindebben segédkezett nyújtott. Közös háztartásban, benső viszonyban élt az özvegygel és a csekélyebb műveltségű asszony helyett ő vezette a levelezést. Előjárói tekintélyét is latba vetette Nagyné mellett, amikor egyik-másik jelentkező gondnok gyanakodott.

Igy közreműködött Vesztróczy Nagynéval abban az esetben, mikor 1897. május 27-én Genát Gyulát az örömvölgy-utca 17. a. száma házához házgondnokul fogadta fel. Ötezer forint óvadékot adtak maguknak, még pedig kölcsön formájában. Genát csak két nap múlva tudta meg, hogy a ház bírói zár alatt van és nem bírja meg a telekkönyvi betáblázást. Az ötezer forintból Vesztróczy és Nagyné váltókat adtak ugyan, de a pénzt soha vissza nem fizették. Klimó Géza a csalogány-utca 37. szám alatti házához fogadta fel házgondnoknak. Klimó csak az 5000 forintnyi óvadék lefizetése után tudta meg, hogy Nagyné már elcsérelte ezt a házat. Pénzéből 2000 forintot kapott csak vissza.

Ilyen módon csapták be izsák Istvánt 2000 forint és Frey Lajost 4000 forint erejéig. Végül pedig 1898. április 17-én Schey Károly mérnöktől vettek át 6000 forint óvadékot, de rajta vesztettek, mert Schey volt az, aki ellenük a feljelentést Tompa Antal ügyvéd útján megtette.

A hatodik közös családi eset az volt, amikor Nagyné „I. magyar sportintézet részvénytársaság” cég alatt sportintézetet nyitott és Vesztróczy felügyelőül szerződte Jst Pétert, akitől 1600 forint letéteményt vettek át.

Hasonló esetek azok, melyekben özv. Nagy Ferencné egyedül van vádolva. Az egyik a sportintézettel áll kapcsolatban, a másik kettő pedig a ház-szédelgessel.

Meg kellett szüntetnie az eljárást a törvényszéknek hat esetben, részint mivel a panaszosok feljelentésüket visszavonták, részint pedig — kellő bizonyítékok híján.

A vádhatározat végül mindkét vádlottra nézve fentartja a vizsgálati fogságot.

A HIVATALOS LAPBÓL

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Katió Miklós győngyösi járásbírói joggyakorlókat a kalocsai törvényszékhez és Pollák Mihály budapesti törvényszéki joggyakorlókat a nagyújfalú járásbíróihoz alkjegyzőkké: Reichmann Armin sásdi járásbírói telekkönyvi betétszerkesztő szakbírókat a kiskőrösi, Szabó Lajos eszterházi számvívő őrmestert a debreczeni és Boldis János 14-ik honvéd gyalogezredbeli számvívő őrmester igazolványos altisztet a rimaszécsi járásbíróshoz irnokokká nevezte ki. — A budapesti ítélőtábla elnöke Kármán Elemér ügyvédjelöltet a budapesti királyi ítélőtábla kertletére új joggyakorlókká nevezte ki.

Árverések a fővárosban. Petrovits M. ingóságai IV. Sütő-utca 6. január 14. Tünger Vince ingóságai VII. Erzsébet-körút 17. január 13. Dr. Hartmann Vilmos ingóságai VII. Erzsébet-körút 22. január 13. Strohmayer Gyula ingóságai VIII. Jászmin-utca 21. január 13. Götz József ingóságai II. Trombitás-ut január 14. Weisz Mórné ingóságai V. Alkotmány-utca 22. február 21. Ós-Budavár ingóságai VII. Erzsébet-körút 12. és VI. Városliget január 17.

Pályázatok. („Budapesti Közlöny” 9. száma.) A szepes-ófalvi (Lőcsé) járásbírósnál telekkönyvi alakító díjnoki állásra, a privigyei (Nyitra) járásbírósnál bírói állásra, a 15- és székvárosi pénzügyigazgatóságnál irodatiszti állásra, a székesfővárosi adófelügyelői intézménynél fogalmazói gyakorlati állásra, postamesteri állásra Beggyszaholomban (Mosonvárm.), Ér-Semjeren. (Bihar vm.), az alsó-szlavónai sóbányahivatalnál mázsatiszti állásra, a soproni pénzügyigazgatóságnál titkári állásra lehet a folyamodásokat benyújtani.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, január 12.

	január 11. cents	január 10. cents
Buza januárra	—	—
márcziusra	78 ¹ / ₂	78 ¹ / ₂
májusra	74 ¹ / ₂	75 ¹ / ₂
Tengeri májusra	41 ¹ / ₂	41 ¹ / ₂

Chicago, január 12.

	január 11. cents	január 10. cents
Buza májusra	70 ¹ / ₂	71
Tengeri májusra	36 ¹ / ₂	37 ¹ / ₂

Mezőgazdaság.

A borhamisítások. A mesterséges borok készítésének és azok forgalmi behozatalának tilalmazásáról szóló 1893: XXIII. törvénycikk alapján Budapestén alakított állandó borvizsgáló szakértő bizottságnak az 1898. év I. félévi működéséről a kereskedelmi miniszterhez felterjesztett jelentése szerint az említett félévben a törvény értelmében eljáró hatóságok közül 63 hatóság 188 féltől származó 495 különféle bor, illetve műbormintát küldött fel nevezett bizottsághoz, amely valamennyi minta felett szakvéleményt mondott. Az említett 495-féle folyadék közül a bizottság 186 esetben állapította meg, hogy az illető ital tiltott módon készült mesterséges bor, 5 esetben pedig azt észlelte, hogy az illető italok elnevezése az 1893: XXIII. törvénycikkbe, illetőleg a végrehajtási rendeletbe ütközött. A múlt év I. félében tehát összesen 74 féltől származó 191 minta, vagyis a megvizsgált minták 48 százaléka esett kifogás alá. A hamisítás legtöbb esetben vízzel történt; a tiltott módon készült fenti 186 ital közül 108 esetben a hamisítás csak vízzel, 5 esetben vízzel és megengedettnél nagyobb mennyiségű tisztá szeszszel, 2 esetben túlságos mennyiségű szeszszel, 3 esetben vízzel és szőlőcukorral, 10 esetben vízzel és horsepróval, 2 esetben viz-, szesz- és sepróval, 4 esetben vízzel és glicerinnel, 2 esetben vízzel, sepróval és szalicilsavval, 2 esetben szeszszel és fuzinnal, 1 esetben keményítőcukorral és szalicilsavval, 1 esetben vízzel és szacharinnal, 5 esetben vízzel, szeszszel és glicerinnel, ezeken kívül 4 esetben a bor szacharin, 6 esetben keményítőcukor, 2 esetben kénsvázelével készítetté találtatott; továbbá 26 esetben a bor teljesen mesterséges uton állítottatott elő, míg egy esetben az illető borminta mesterségesnek volt kijelentendő azért, mert mesterségesen készített bort természetes borral és egy esetben természetes bort törkölyborral vegyítettek. Végül 3 esetben a bizottság a bor elkobzását hozta javaslatba, mert, habár az illető minták nem bizonyultak mesterségeseknek, annyira romlottak voltak, hogy közfogyasztásra való felhasználásuk közegészségi érdekből veszélyesnek mutatkozott. A beküldött borok elnevezése 5 esetben adott okot kifogásra és pedig 3 esetben törkölybort a többi rendes borok közt a szabályszerű megjelölés nélkül találtak rakározva, egy esetben pedig „pezsgő” név alatt forgalomba került ital csak mesterséges borból előállított blyan italnak bizonyult, melyet még „habzó bor” elnevezéssel sem lett volna szabad ellátni; még egy másik esetben tokaji jelleg nélkül került egy különben is mesterséges bor „tokaji” elnevezéssel forgalomba. Ezekon kívül a bizottság az esetben nem tudta kétségtelenül megállapítani két illető minták mesterséges voltát s ez okból felkérte az illetékes hatóságot, hogy a kihágási eljárás folyamán igyekezzen a valóságot kideríteni. A fentebb felsorolt bor- illetve műbormintakon kívül a hatóságok tizenkét olyan anyagot küldtek be megvizsgálás végett, melyeknek a borkezelésnél való felhasználása gyanusnak mutatkozott. A megvizsgált vizsgálatok eredménye szerint az említett anyagok közül 4 minta karamelnek, 1 minta safflornak, 1 minta borban feloldott vízahólyagnak bizonyult; továbbá 1 esetben kátrányfesték, 2 esetben borkősav, 1 esetben „rizling-bouquet”, 1 esetben „villányi vörös bouquet” és egy esetben ürmösszencsencia találtatott, mely anyagok közül az első háromnak borhoz keverése a fennálló rendelet értelmében meg van engedve, míg a többinek felhasználása tilos.

Ipar és kereskedelem.

Délgymölcs- aukció. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság tegnap tartott aukcióján 12000 láda narancsot, citromot és mandarint adott el a következő árak mellett: N a r a n c s 100-as 2.50—3.25 forint, 200-as 2.25—2.75 forint, 300-as 2.75—3.75 forint, 360-as 2.75—3.75 forint. — V e r p i r o s á r u 300-as 6.50—8.25 forint, 360-as 6.50—8.25 forint. — M a n d a r i n 30-as 1.25—2.50 forint, 100-as 1.25—2.50 forint. — C z i t r o m 300-as 2.75—3.25 forint, 360-as 2.75—3.50 forint. A legközelebbi aukció e hónap 19-én, csütörtökön lesz, amely alkalommal 10.000 láda narancsot, citromot és mandarint kínálnak eladásra.

Köbányai sertésplaszt, jan. 12. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül sulyban) 45-46 kr.-ig. Közép (páronként 300—400 kilogrammon sulyban) 45—46 krajczár. Fialtal nehéz (páronként 320 kilogrammon felül sulyban) 48-49 kr.-ig. Közép (páronként 251 320 klgrig terjedő sulyban) 48—48.5 kr. Könnyű (páronként 250 klgrig terjedő sulyban) 47—48 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klgr. felül sulyban) 47—47.5 krajczár, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) 46-47 krajczár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) 44.—45. krajczár. Sertéslétszám: 1898. jan. 10. napján volt készlet 32958 darab, január 11-én felhajtott 96 darab, január 11-én elszállított 303 drb, január 12-ére maradt készletben 32751 darab. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, jan. 12. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1899. január 11-én érkezett 984 drb. Készlet 784 darab, összes felhajtás 1718 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 935 drb, elszállítatlan maradt 777 drb. Napi árak: 120—180 kilós 42—44 krajczár, 220—280 kilós 43—45 krajczár, 320—380 kilós 43-45 kr, öreg nehéz 42—44 krajczár, malac 38 krajczár. — A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti szurómarhavásár, január 12. (A budapesti közvágóhid és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott 165 darab belföldi, 12 darab növendék élő borju, 45 darab élő bárány 26 darab belföldi, 26 darab galicziai, — darab tiroli, 28 darab bécsi, 307 darab öltött bárány. A vásár hangulata vontatott volt. Jegyzett árak: Élő belföldi borju 34—44 forintig. Növendékborju 18—23 forintig. Öltött borju: belföldi 38—44 forintig, kivételesen — forintig. Galicziai 36—44 frtig. Tiroli — forintig. Bécsi 38—44 forintig. Élő bárány 5—8.— forintig, öltött bárány 5—7.50 forintig páronként.

Budapesti gazdasági és tenyészmárvásár január 12. (A budapesti közvágóhid- és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 125 darab, egymint: jármos ökör, első minőségű — darab, közép minőségű 12 darab. Fejős tehén tarka 58 darab, bonyhádi 60 darab. Fejős tehénre kevés vevő volt, az árak darabonként 5—10 forinttal hanyatlottak. Következő árak jegyzettek: Tarka, kevert származású tehén 70—110 forintig, bonyhádi tehén 120—160 forint darabonként.

Budapesti vágómarhavásár, január 12. (A budapesti közvágóhid- és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott 2400 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 1215 darab magyar és tarka ökör, 494 darab magyar és tarka tehén, 445 darab szerbiai ökör, — darab boszniai ökör, 66 darab szerb tehén, 90 darab bika és 88 darab bivaly, — darab boszniai tehén. Minőség szerint: 651 darab elsőrendű hizott, 1591 darab középminőségű és 158 darab alarendelt minőségű. — Miatán idegen vevők részéről a kereslet megcsökkent és a helyi fogyasztás nem igen emelkedett, a mai vásár hangulata lanyha volt. Mindamellelt jobb minőségű ökrök és fiatal gömbölyű közepes minőségű ökrök ára változatlan maradt s csupán silányabb minőségek ára hanyatlott 100 kilogrammonként 0.50—1 forinttal csökkent. Jegyzettek: hizott magyar és tarka ökör, jobbmínőségű 29—32 forintig, hizott magyar és tarka ökör, középminőségű 24—29 forintig, alarendelt minőségű magyar és tarka ökör 20—24 forintig, kivételesen tarka tehén 31.50 forintig, magyar tehén középminőségű 20—30 forintig, szerbiai ökör, jobb minőségű 22—28 forintig, szerbiai ökör középminőségű 19—21 forintig, szerbiai bika 22—30 forintig, szerbiai bivaly 16—20 forintig. Métermázsánként élősulyban.

Pénzügy.

A központi hitelszövetkezet. Az országos központi hitelszövetkezetnél rendszeresített tisztai állások betöltése végett az igazgatóság nem ír ki pályázatot; miután pályázat hirdetése nélkül is mintegy 300 kérvény érkezett be állás elnyerése végett. Az intézetnél egyelőre hat tisztai állás rendszeresített s ezek a kérvényező sorából már betölthetvén, a netán még beérkező pályázati kérvényeket az illetőknek egyszerűen visszaküldik. Az intézet titkárává bellusi Baross Géza a magyar királyi postatakarékpénztár jeles titkára és értékpapír-osztályának vezetője neveztetett ki, akit szakkörökben mint kitűnő munkkerőt ismernek és becsülnak.

Sorsolás.

Magyar királyi osztálysorsjáték. Ma délelőtt volt az osztálysorsjáték harmadik osztályának a befejező húzása a Vigadó kistermében.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, január 12.

A márcziusi és októberi határidők.

Legfőbb vívmány volt az 1897-iki év január havában megtartott tőzsdeankettnek az egyhónapos határidő becsikkelyezése.

Nevezettek múlt év október hónap 6-án beleegyezésüket adták a következő nyilatkozathoz:

Mi alulírottak mai napon közösen abban állapodtunk meg, hogy szokvány-buzánál, szokvány-rozsnál és szokvány-zabnál ugy az 1899. évi termésből, mint az ezután következő termésekből, Budapesten, az őszi és tavaszi határidőket, mint október és április hónapokban szállítandók és átveendőek fogjuk értelmezni és kötelezzük magunkat, hogy jelen megegyezést szigorúan be fogjuk tartani.

(50 aláírás)

Már most érte ki mindenki ebből azt, amit jónak talál, a fantáziának nem szabunk határt. Semmi esetre sem lehet e véd- és dacszövetséget azonban odamagyarázni, hogy „nevezettek” ezáltal nem fognak többé szeptemberi határidőkkel foglalkozni, mert tudomásunk szerint „nevezettek” nagyobb részének már is van engagementa szeptemberi gabonában: alkalmasint egy interpretálják az illetők a megegyezést, hogy hát gabonát szabad szállítani márcziusban is, meg szeptemberben is, csak — a nyilatkozat szerint — határidőket nem.

Ami a mai útlelet illeti, az a változatosság kedvéért ismét szilárd volt. Ugy a készáru, mint a határidőforgalomban azonban az e heti árvesztésnek csak egy részét pótolták ki.

Buzából elkelt vagy 25000 métermázsa, közte több félét abiból a triörözött szerb buzából, amelyet a múlt szeptemberben kötések fejében átvettek. Az árak öt krajczárral emelkedtek.

A többi czikk effektív forgalmában nem volt árváltozás.

A határidőpiacon a márcziusi buza 9-60 forinton, a rozs 8-10 forinton, a tengeri 4-90 forinton zárul. Tehát amíg a kenyérmagvak árai 4-5 krajczárral emelkedtek, addig a tengeri kuzusa ma megállapodott.

Előtordult készáru-elszadások.

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 76 k. 10.37 frton, 100 mm. 77 k. 10.37 frton, 100 mm. 79 k. 10.37 frton, 200 mm. 79 k. 10.37 frton, 200 mm. 78 k. 10.37 frton, 100 mm. 76 k. 10.10 frton, 100 mm. 77 k. 10.20 frton, 100 mm. 79 k. 10.35 frton, 100 mm. 77 k. 10.25 frton, 100 mm. 78 k. 10.20

frton, 100 mm. 75 k. 9.75 frton, mind három hónapra.

Bácskai: 100 mm. 76 k. 10.20 frton, 100 mm. 72 k. 9.55 forinton, mind három hónapra.

Pestvidéki: 500 mm. 78 k. 10.40 forinton, 500 mm. 78 k. 10.40 forinton, 200 mm. 79 k. 10.20 frton, 100 mm. 77 k. 10.12 frton, 100 mm. 78 k. 10.15 frton, 100 mm. 78 k. 10.20 forinton, mind három hónapra.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 77 k. 9.60 forinton, három hónapra.

Dunavidéki: 400 mm. 74 k. 9-70 forinton, három hónapra.

Felvidéki: 200 mm. 76 k. 10.— frton, 200 mm. 76 k. 9.95 forintonmind három hónapra.

Tiszavidéki: 100 mm. 81 k. 10.20 forinton, három hónapra.

Raktári: 2620 mm. 76 k. 10.12 forinton, 2000 mm. 77 10.10 frton, 8700 mm. 77 k. 10.20 frton, mind három hónapra.

Szerbiai: 3100 mm. 77 k. 8.45 frton, 1800 mm. 77 k. 8.45 frton, 3500 mm. 76. k. 8.05 frton, szállításra.

Ujvidéki: 3100 mm. 77 k. 10.— forinton, három hónapra.

Rozs. 200 mm. pestvidéki Budapest par. 8.— forinton készpénzben.

Zab: 100 mm. Budapest 6.02 forinton, 100 mm. 5.95 forinton, készpénzben.

Tengeri. 200 mm. Szarvas 4.25 frton, 100 mm. Verseck 4.— frton, 300 mm. Budapest par. 4.55 frton, készpénzben.

Árpa. 100 mm. takarmány Budapest par. 6.40 forinton készpénzben.

Hivatalos készárujegyzések.

Table with columns for grain types (Buza, rozs, árpa, zab), quality (új, ó), and prices per 100 kg. Includes sub-sections for 'Hivatalos készárujegyzések' and 'Hivatalos határidőjegyzések'.

Hivatalos határidőjegyzések.

Table showing official delivery dates for various grain types (buza, rozs, tengeri, zab, repce) with columns for month and price.

Előtordult határidőkötések.

Délelőtt. Buza márczius 9.46-53-9.51 forinton, április 9.33-32-40-9.39 forinton. — Rozs márczius 8.09-13-8.10 forinton. — Tengeri május 4.90-92-4.90 forinton. Zab márczius 5.79-5.82 forinton.

Délután. Buza márczius 9.52-54-9.51 forinton, április 9.40-42-9.39 forinton, október — forinton. — Rozs márczius 8.13-8.10 forinton. — Tengeri május 4.91-4.90, — Zab márczius 5.82-5.80 frton. Repce augusztusra 12-25 frton.

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 162500 mm. Rozs 10900 mm. Árpa 62700 mm. Zab 38900 mm. Tengeri 6800 mm. Liszt 10200 mm.

Raktárház: Buza 72848 mm. Roza 5176 mm. Árpa 906 mm. Zab 4185 mm. Tengeri — mm. Liszt 1510 mm.

Silos: Buza 27800 mm.

Gabonaforgalom:

1899. január 11.

Table showing grain trade statistics for January 11, 1899, with columns for arrival and shipment in metric tons.

Kikészítési forgalom.

Table showing processing volume for flour, with columns for type of flour and quantity.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE.

Budapest, január 12.

Nemzetközi értékek eleintén csendes irányzatot követtek, de utóbb az irányzat megszilárdult. A helyi piacon az Adria-részvények áremelkedése folytatódott.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 391.25-392.50, Jelzálogbank 249.50-249.75, Leszámitoló bank 262.50, Osztrák hitelrészvény 360.40-361.70, Osztrák-magyar államvasut 363.20-364, Villamos vasut 226.50, Rimamurányi 297.50-298, Magyar általános köszénbánya 113-115, Adria 230-236.50.

A déli tőzsdén előtordult kötések: Közúti vaspálya 379-379.50, Magyar jelzálogbank 249.50, Rimamurányi 297.25-297.90, Osztrák hitelrészvény 361.20-361.70, Osztrák-magyar államvasut 363.20-363.90.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2-2.50 forint, 8 napra 5-5.50 frt, január utóljára 6.50-7 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table of closing prices for various securities and commodities on January 12, 1899.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table of closing prices for various securities and commodities on January 11, 1899.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTÖZSDEK.

Budapest, január 12. Zsiradékainkban a forgalom csekély volt. Disznózsír fél forinttal olcsóbbodott. Szilva üzletelen.

Hivatalos jegyzések.

Table of official notices and prices for various goods like oil, sugar, and other commodities.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, január 12. A vásári forgalom: Huszár forgalom élénk, árak változatlanok. Baromfi-nál élénk, árak emelkedőben. — Halban laza, árak csökkentek. Tej és tejtermékek nál vontatott, árak változatlanok. Tojásnál laza, árak csökkentek. Zöldségnél élénk. Gyümölcsnél élénk, árak emelkedtek. Fűszereknél laza. Időjárás borult, hideg. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmiszerek hivatalos árjegyzése a következő: Huszárhús hátulja I. 52-56 frt. II. 48-52 frt. Birkahús hátulja I. 33-40 frt. II. 31-39 frt. Borjú us hátulja I. 62-66 frt. II. 58-60 frt. Sertésus isorendő 8-50 frt, vaski 40-44 frt (Mindén 100 kiló nkint) Kolbász füstölt 64-80 kr (kilónkint). Sertészsír bordóval 55-58 frt (100 kilónkint). — Baromfi (élő). Tyúk I pár 1.10-1.40 frt. Csirke I pár 0.90-1.10 frt. Lud hízott kilónkint 52-56 kr. — Kéltésék. Tojás I doboz (1440 db) 1.15-1.25 frt. Sárgarépa 100 kötsz 2-4 frt. Petrezselvem 100 kötsz — frt. Lenca m. 100 kilo 7-9 frt. B. nagy 100 kilo 7-9 frt. Paprika I. 100 kilo 30-60 frt. II. 20-30 frt. Vaj (minden kilónkint) 70-75 frt. Fehér ajkónkint 6.75-7.25 frt. Burgonya, rozsa, 100 kilo 1.90-2.10 frt. Halak. Híarcsa (élő) 0.80-1.00 frt 1 kilo. Csuka (élő) 0.80-1.10 frt 1 kilo. Ponty dunai 0.40-0.60 frt.

Szesz.

Budapest, január 12. Finomított szesz nagyban 54.50-54.75. Finomított szesz kicsinyben 55-55.25. Élesztő szesz nagyban 54.50-54.75. Élesztőszesz kicsinyben 55-55.25. Nyersszesz adózva nagyban 53.50-53.75. Nyersszesz adózva kicsinyben 54-54.25. Nyersszesz adózatlan (exkint) 14-14.25. Denaturált szesz nagyban 21-21.25. Denaturált szesz kicsinyben 21.75-22. A kontingens nyersszesz ára Bpsten 17.75-17.75 frt. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, az vasut Budapest, készpénzintézet mellett értendő.

Bécs, január 11. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 17.85 forintig kelt el. — Zárlatjegyzés azonnali szállításra 17.75-17.85 forint.

Frága, január 12. Adózott tripló-szesz nagyban 53.5-53.7 frt, adózatlan szesz 17.50 frton, azonnali szállításra kelt el.

Trleszt, január 12. Kivetteli szesz tartályokban szállítva 11.50-12 forint, 90% hektoliterenkint nagyban.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, január 12. Hiányos külföldi jegyzékre az irányzat szilárd volt. Kötetett: buza tavaszra 9.46-9.49 forinton, zab tavaszra 6.10-6.11 forinton, tengeri május-juniusra 5.22 forinton, rozs tavaszra 8.24-8.26 forinton.

Hivatalosan jegyztetett:

Kötetett: buza tavaszra 9.48-9.49 forinton, rozs tavaszra 8.25-8.26, tengeri május-juniusra 5.21-5.22 forinton, zab tavaszra 6.09-6.11 forinton.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, január 12. Az előtözsde eleintén tartózkodó volt, de utóbb kedvezőbb hangulat jutott érvényre. A déli tözsde szilárd volt.

Az előtözsden: Osztrák hitelrészvény 360.25-362.—, Anglo-bank 154.—, Unionbank 295.50, Osztrák-magyar államvasut 363.25-364.—, Déli vasut 59.85-60.—, Tramway 562-563, Török dohány 121.75-122.15, Alpési bánya 196-197.—, Prágai vasipar 955.—, Fegyvergyár —, Osztrák koronajáradék 102.15, Török sorsjegy 58.10-58.30, Német márka 58.96 forinton.

A déli tözsden. Osztrák hitelrészv. 361.50, Anglo-bank 154.25, Bankver. 265.50, Union-bank 295.—, Ländlerbank 240.50, Osztr.-magyar államvasut 363.12, Déli vasut 59.75, Elbevolgyi vasut 259.50, Északnyugati vasut 244.—, Török dohányrészvény 121.50, Alpési bánya 196.—, Májusi járadék —, Török sorsjegy 58.30, Német márka 58.96, Fegyvergyár 201.— forint.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyeztek: 4-2%-os papírjáradék 101.50, 4-2%-os ezüstjáradék 101.40, 4%-os osztrák aranyjáradék 120.20, Osztr. koronajáradék 102.30, 1860. sorsjegy 141.—, 1864. sorsjegy 194.—, Osztrák hitelrészvény 197.75, Osztrák hitelintézeti részvény 361.38, Angol-osztrák bank 154.—, Union-bankrészvény 295.—, Bécsi Bankverein 265.—, Osztrák Ländlerbank 240.50, Osztrák-magyar bank 939.—, Osztrák-magyar államvasut 362.63, Déli vasutrészvény 59.75, Elbevolgyi vasut 259.—, Dunagőzhajózási részvény 442.—, Alpési bányarészvény 196.—, Dohányrészvény 122.—, 20 frankos 9.53%, Császári kir. vert arany 5.71—, Londoni váltóár 120.55, Német bankváltó 59.—, Tramway 567.— — Az irányzat szilárd.

Bécs, január 12. A déli tözsde zárata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 360.75, Anglo-bank 154.25, Bankverein 265.50, Union-bank 295.—, Ländlerbank 240.25, Osztrák-magyar államvasut 362.37, Déli vasut 59.50, Elbevolgyi vasut 259.25, Északnyugati vasut 244.75, Török dohányrészvény 122.—, Alpési bánya 196.—, Májusi járadék 101.50, Török sorsjegy 58.20, Német márka 59.—, Német márka ultimóra 58.96 forinton.

Frankfurt, január 12. (Zárlat.) 4-2%-os papír-járadék 101.—, 4-2% ezüst-járadék 100.90,

4%-os osztrák aranyjáradék 101.85, 4% magyar aranyjáradék 100.85, Magyar koronajáradék 98.10, osztrák hitelintézeti részvény 236.40, osztrák magyar bank 156.70, osztrák-magyar államvasut 154.80, déli vasut 27.40, bécsi váltóár 169.37, londoni váltóár 204.12, párisi váltóár 810.83, bécsi Bankverein 132.95, villamos részvény 158.55, 3% magyar arany-kölcsön 87.40, Észak-nyugati vasut 117.50, Elbevolgyi vasut 127.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 12. (Üdőtözsde.) Osztrák hitelrészvény 226.10, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 27.30, Alpési bányarészvény —, Bécsi Bankverein —, 4%-os magyar aranyjáradék —. Az irányzat szilárd.

VIZALLÁS.

— Január 12 én. —

Table with columns: Folyó, Vizamérés, Vizálás reggel, Aradás, Folyó, Vizamérés, Vizálás reggel, Aradás. Lists various water measurement points and their readings.

Jelek magyarázata: * = Jóság viz; + = Ufletti; — = J. által; < = Aradás; > = Apadást; — = Hőmérséklet. Megjegyzések: Helyenkint 1-2 mm.-es csapadék volt. A Duna Passautól Komáromig és Gombosnál apad, a többi helyeken árad. — A Tisza Husztán és T. Ujlaktól Csongrádig apad, együtt árad. A Dráva felső szakaszán árad, alsó szakaszán apad. Helyenkint jégzajlás van a Rábán, Tiszán, Sajón és Körösökön. Helyenkint áll a jég a Szamoson, Hernádon, Körösökön és Maroson.

Felelős szerkesztő: Kálnoki Izidor.

A budapesti értéktözsde hivatalos árjegyzései 1899. január 12-én.

Large table with multiple columns listing various financial instruments, exchange rates, and market prices. Includes sections for Állampapírok, Záloglevelek, Részvények, and various bank and company shares.

Részletfizetésre
porcellán-készletek, csészék, tányérok, china-kriszt.
Kérem, a képes anyagokat ingyen és bérmentve
küldi a szegedi porcellán-festészeti gyár

IVANKOVITS KÁROLY és fia Szegeden.
Utazói gyűjtemények Felismerésére és Erdély részére
a referencziák mellett készítenek

Száz művészi kivitelű képes levelező-lap
A világ minden vidékéről 3 forint.
10 darab minta-küldemény 40 krajczár.
FALUDI ZSIGMOND-nál, Budapest, Erzsébet-körút 28.

TITKOS BETEGSÉGEKET,
hugycsőfolyásokkal és sebekkel, az üferti-
tisztákkal, az elnyomult férferek, meg-
fázások, a bujakör utókövetkezmények, nőknél
leherfolyást, bármennyire idülték is, vala-
mint minden női befolyást, melyeknek
a magtalanosság egyik fő okozója és hőzöng-
ségekkel gyógyít új gyógyszerrel szerint, biztos
sikerrel, gyorsan és alaposan.

Dr. GARAI ANTAL
orvos, sebész-, szemész- és szülésznő v. cs. kir. oszt. főorvos
Budapest, Belváros, IV. ker., Kigó-utca 1. szám.
II. emelet. Bejárat a lépcsőnél.
Rendel naponta délután 10 órától egész délután 4 óráig, este
7 óráig 8 óráig.
Díjazott letelek leggyorsabb Ery elemmel választották és gyógy-
szereket is gondoskodva teszt.

Nőknek külön váróterem.
Ugyancsak megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál
megrendelhető:

NÉPSZERŰ UTJUTATÓ.
Már a 12-ik kiadásban megjelent a népi betegségek és ezek
északi gyógykezelésének az új könyve, mely az 1898. évi. most
csak 90 kr. A könyv jól beismarogva lesz a kórokozók, 1 ft be-
kötéses melléklettel, vagy 50 kr. utasításokkal.
A könyv tartalma: I. Az üferti-tisztításról. II. A nemi élet
betegségeiről. III. Az üferti-tisztításról. IV. A bujakör
csúszásokról. V. A bujakör utókövetkezményeiről. VI.
A leherfolyás. VII. Elnyomult férferek. VIII. Női befolyások.
IX. Az üferti-tisztításról. X. A bujakör utókövetkezményeiről.

Csemiczy gyógyszerész

„Radical“
kiváló

Cognac-likörje
9-35 és 0-70 literes üvegekben

**Szenes Ede,
Szeidl József**
cs. és kir. udvari szállítóknál.

Szimon István
összes üzleteiben.

**Vogel Gyula,
Takáts Lajos,**
valamint minden jobb fűszer-, csemege-kereskedés
ben, kávéházban és cukrászdában.

Gyár: Budapest, VI., Szabolcs-utca 4.
Telefon 21-83.

Nagy bolthelyiség
a József-körút legélénkebb helyén
azonnal kiadó.
Czím a kiadóhivatalban.

**10 forint
egy zongora**

hangolása és karbantartása
egész évre.
Egyszeri hangolás 2 forint.
Sternberg Armin és Testvére
cs. és kir. udvari szállítók.
Zongoratermek:
Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-körútsarkán)
ZENEPALOTA.

GÉCZY FERENCZ
Budapest, IV., Városház-tér 2.
Ajánl friss lövetű fázánokat, foglyokat,
öz-czombokat és gerinczet, pörkölt
vadsertést kímélve, ideit bizott pulykák,
kappanok és egyéb önnepöllyekre
szükséges eszközöket. Vidéki megrendelések
pontosan eszközöltetnek. Veszek uradalmihajtó-
vadászaton eljett mindennemű

VADAKAT
(bizott baromfit és friss tojást.)

A nagy krach!
New-York és London az európai szárazföldet sem
hagyták kíméletlenül és így egy nagy esztendő-
kényserítő lón egész kézfőtől a munkásoknak nagyon
csokely megritése ellenében eladni. Én vagyok felbuktat-
mazva ezen megbízás keresztyél-telére. Kínálomra min-
denkinet megföldöm a lövetű fázánokat csupán
ft. 6-60 megértése ellenében, és pedig:
6 db legfinomabb asztali kást, valódi angol pengével,
6 db amerikai szabadalmazott asztali kást,
6 db amerikai szabadalmazott asztali kást,
12 db amerikai szabadalmazott asztali kást,
1 db amerikai szabadalmazott asztali kást,
1 db amerikai szabadalmazott asztali kást,
2 db amerikai szabadalmazott asztali kást,
6 db angol Victor a. alsótálcát,
2 db feltöltést keltő asztali gyertyatartót,
1 tészauró,
1 db legfinomabb cukorkatartó.
44 db összesen csak frt. 6.60.
A fenti összes 44 tárgy 40 forintba került és
most csak frt. 6.60 minimumban aron kaphatók. — Az
amerikai szabadalmazott asztali kást teljesen lefűszert; mely
az asztalt 25 évig megtartja, amint jótállás vállal-
tatik. A legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem szédélgesen
'apul, mely szerint ezennel nyilvánosan kötelezem mag-
mat mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget
minden aká'ki nélkül visszatéríteni: és senki sem mialusa
ol ezen kedvező alkalmat, hogy ezen asztalgaritartót meg-
nézze, mely

menyegző és alkalmi
ajándéknál minden jobb háztartás részére kiválóan al-
kalmas. Kapható csupán:

A. HIRSCHBERG'S
Hauptagentur & voreingetragt amon, Patent-Wilber-
warenfabrikon.
Wien, II., Bombardierstrasse 19/0 Telephon Nr. 7114.
Székküldés a vidékre utánvéttel vagy az összeg előleges be-
küldésével. Fizetendő per hozzá 10 krajczár.
Csak a mellékelt végjeggyel való.
(egyszéki orsz.)
Kivonat az állam- és kereskedelmi
Közlönyből megkaptam s meg vagyok elé-
gedve: kérek még egy küldeményt 6 ft 60 kr-ért.
Köszönettel. **Barb Zsuzsanna**
A küldeményt megkaptam s azonnal megvagyok elégedve.
Bud., 1898. szept. 1. **C. Chotek-Gudenus grófné.**
A készített leg. agobb melegegcséssel kaptam; kérek még
egy nagyobb küldeményt. Budapest, II., Fő-utca 7.
Dr. Faikert Alajos, cs. és kir. katonai orvos.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP hölgyközönségéhez!
Megjelent
a legszebb divatújság, a
FRANCZIA DIVATLAP
az „Országos Hirlap“ divatlapja.
Szerkeszti: **WOHL JANKA.**

A „Francia Divatlap“ ugy szerkesztésében mint kiállításában olyan újítást jelent, mely a divat-irodalom minden eddigi termékét fölül-
mulja és a hölgyközönségnek minden elképzelhető divatkérdésben olyan tanácsadója, amilyen magyar nyelven eddigelé még nem jelent meg.
A **Francia Divatlap** havonta kétszer, és pedig minden hó 1-én és 15-én jelenik meg; terjedelme számonként 13 oldal; minden egyes száma egyaránt
hasznos rovatot is tartalmaz, valamint minden számban egy folytatódó recenzió közöl, mely könyvivalakjában nyomtatva évenként két kötetet ad; képes
divatrésze teljesen fázisban készül; minden számnak külső lapja, továbbá belső 4. és 5. lap a gyönyörű színyomata képekkel lesz díszítve, így tehát mia-
den szám három oldalon tartalmaz színyomata képeket; minden második számához ingyen adunk egy életnagysága kivágott szabásmintát; a „Francia
Divatlap“ az összes magyar divatlapok közt a legolcsóbb.

Előfizetési ára évenként 3 frt 60 kr., félévre 1 frt 80 kr., negyedévre 90 kr.
Kedvezmény az Országos Hirlap előfizetőinek!
A „Francia Divatlap“ előfizetési ára az Országos Hirlap előfizetőinek:
Egy évre 3 forint, félévre 1 forint 50 krajczár, negyedévre 75 krajczár.
Az Országos Hirlap és Francia Divatlap együttes előfizetési ára
Egy évre 17 frt, félévre 8 frt 50 kr, negyed évre 4 frt 25 kr, egy hóra 1 frt 45 kr.
Megrendelhető
az **„ORSZÁGOS HIRLAP“** kiadóhivatalában, VIII., József-körút 65.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előfizetendők készpénzben, levélbélyegekből vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár. Ez a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választi post-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

LEVELEZÉS.

Kedves hölgygyel óhajtanék a jégén szórakozni. Korosolyáznai nem tudók előnyben részesülnek, mert én a legrövidebb idő alatt megtanítom. Szíves ajánlatot „Jegkiralyon” jellegre kérek e lap kiadóhivatalába. 7540-1

Ideális novel óhajtanék megismerkedni. Leveleket „Remény” czímen a kiadóhivatal továbbít. 1636-1

Erzsi 16. Levelet ment a kívánt helyre, kérem azt átvenni. 1654-1

Eteika. Mit jelent hallgatása, kitaláltam, de lássa be, hogy az szigorubb büntetés, mint amitylet érdemeim, és én ezt be fogja látni mielőbb, csak ne legyen késő, azonban bennem mindig jóbarátjára fog találni. Láthatom szerdán a jouron? Armond. 1662-1

A. E. Árvaleány. Kérem, közölje velem „Muzika” jelleg alatt, levélben, hol láthatnam és ismerhetném meg önt. Megjegyzem, hogy kitémet egyelőre még el nem árulhatom. Levelet a kiadóhivatalba kérek. 1626-1

Csias holgyek ismeretsegét keresi egy fiatal barna fiú. Leveleket „Ujev” czímen a kiadóhivatal továbbít. 1662-1

Hölgyeim! Csinos külsejű, 30 éves előkelő vallalat főtitkarsága vagyok. Egy éve hogy a fővárosban vagyok és sajnos, teljesen hölgyismerettség nélkül. Ezen lap kihirdetéséhez fordulok, talán ezen — nem szokotian — uton ismerkedhetnék meg egy teljesen független nővel. Levelek „Független nő” jelleg alatt e lap kiadóhivatalába kérek. 1632-1

Többeknek. Csakis olyan levelekre válaszolunk, melyekhez a válaszbeli megjelölve van. A kiadóhivatal. 1294-1

Édes Lea! A leltint, rég elmúlt felejthetetlenül szép napok emlékeért esdre kérem, nyújtson alkalmat arra, hogy a legközelebbi időben, semleges helyen, tanúk nélkül találkozhassam önnel. Vakmerő kívánság, de elkörülhetetlen; aztán — ki tudja, nem utolsó alkalommal lesz-e ez: látni önt és beszélni önnel. . . . Teljesítse ez egyetlen kívánságomat; hozzá ezt tudomásomra, hisz tudja, hol vagyok s esetleg L. barátom felvilágosítást adhat. Utolsó reményének teljesülésében bizik. Jóé. 1640-1

Melyik nemeslelkű hölgy, vagy ur volna hajlandó egy tehetséges fiatal művész pályáján előre segíteni? „Órok” hula jelleg alatt kérek szíves megkezesést e lap kiadóhivatalába. 1550-1

Melyik csinos barna hölgy volna hajlandó barátságával megvizsgálni egy sok szenvedést, csalódást és bánatot átölt csinos és művelt magánhivatalnokot. Az írjon „Ákos” jelleg alatt e lap kiadóhivatalába. 1584-1

HÁZASSÁG.

Fiatal vidéki orvos, egy nagyobb város tébolydájának orvososa ismeretség hiányában ezuton szeretne megismerkedni házasság czéljából, egy kiválóan intelligens, csinos fiatal leánnyal, ki a házvezetés minden ágában kellő jártassággal bír. Megfelelő hozományt megkíván. Csakis komoly és teljes névvel ellátott leveleket ker a kiadóhivatalba „Dr.” jelleg alatt. 7358-2

Önálló gyógyszerész, ismeretség hiányában, ez uton szeretne megismerkedni egy csinos, háziasan nevelt fiatal katolikus leánnyal, házasság czéljából. Megfelelő hozományra reflektál. Leveleket „Siker” jelleg alatt továbbít a kiadóhivatal. 7300-2

ALLAST KERES.

Gazdasszonyi állást keres egy intelligens özvegy nő, ki a házvezetésben és varrásban jártas és a gyermekeket igen szereti. Szerény igényű. Címre a kiadóhivatalban. 7262-3

Kauczióképes leány elszámolásra keres csemege- vagy fűszerüzletet. Esetleg alkalmasít bármily tisztességes üzletben mint feliró- vagy elárusító nének. Szíves megkereséseket kér „Kauczióképes” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 7148-3

Házvezetőnői állást keres helyben vagy vidéken jó családból való izraelita árvalány, ki 8 évig mint anyahelyettes egy házban volt alkalmazva. Minden tekintetben megbízható, kitünő bizonyítványokkal rendelkezik, a gyermekeket nagyon szereti. Gazdaságlan, baromfi tenyésztésben jártas. Czim a kiadóhivatalban. 7260-3

Heti- vagy időszaki laphoz szerkesztőül, vagy munkatársul ajánlkozik kitünő szakember. Esetleg azok expedálását is elvállalja. Ajánlatok a kiadóba „Heti lap” czímen kéretnek. 6792-3

ALLAST KAPHAT.

Magyar-német bonne kerestetik két gyermek mellé, esetleg azonnali beállásra. Czim a kiadóban. 2583-4

Kihordó óradékkal felvételik. Czim a kiadóhivatalban. 7342-4

Vagyon szereshető a „Kereskedelmi Vegyészeti” című mű birtokában, melynek utmutatásai alapján tőkebefektetés és előképzetség nélkül bárki 2-3000 forintot, sőt többet is kereshet évente. A művet mai naptól — míg a csekély készlet tart — leszállított áron 1 frt 20 krért ajánlv küldi meg a „Kereskedelmi Vegyészeti” könyvkiadóvállalata Újpest, István ut. 241-4

Helybeli irodalmi vállalat keres ügyes, szakképzett utazókat. Kik e téren már működtek, előnyben részesülnek. Bizonyítványt és ajánlatot „N. O.” jelleg alatt továbbít a kiadóhivatal. 7222-4

OKTATÁS.

Intelligens hölgy tanít szintén intelligens hölgyet zongorázni a francia nyelv oktatás ellenében. Czim a kiadóban. 2976-5

BIRTOK-ELADÁS.

Álföldi birtokomat szeretném elcsereálni egy budapesti házort, melyhez egy pár ezer frt készpénzt is adok. Ajánlatot a kiadóhivatalba kérek „Birtokos” jelleg alatt. 7226-6

HÁZ- ÉS TELEK-ELDÁS.

Újpesten, a község legszebb helyén két sarok és egy közép telek eladó, igen olcsó árt. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Olcsó telek” jelleg alatt. 7208-7

ELADÁS.

Krisztina-körút legszebb pontján kétemeletes adomentes bérház, családi körülmények miatt, eladó. 5100 forint jövedelem, vételhez 35.000 frt szükséges. Czim a kiadóhivatalban. 2577-8

Butor, jó, szolid kivitelben előnyös részletfizetésre füraktárában VII., Erzsébet-körút 23. sz. Arjegyzékek vidékre ingyen és bérmentve. 7013-8

Fodorász üzlet a főváros legelőkelőbb helyén, melynek igen jó jövedelme van, szabadkézből eladó. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Fodorász” jelleg alatt. 7116-8

Egy szép bolti pult márványlappal, mely alkalmas fűszer-, csemege- vagy hentes-üzletbe, továbbá egy tizedes-mérleg, 2 darab kis mérleg súlyokkal, 1 mák- és kávé-daráló igen olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 7318-8

VÉTEL.

Jókarban levő elegáns függőlámpa kerestetik megvételre. Levelek a kiadóhivatalba kéretnek „Függőlámpa” jelleg alatt. 7368-9

KIADÓ SZOBÁK.

Intelligens családnál egy különbejáratu szoba az Eötvös-utczában egy-két ur részére teljes ellátással kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6760-10

Az Üllői-uton egy kis tiszta különbejáratu igen csinos szoba olcsón kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6828-10

A Kerepesi-uton egy kényelmes 2-ablakos utczai szoba kiadó, teljes ellátással együtt havi 45 forintért. Czim a kiadóhivatalban. 6144-10

Utczai butorozott szoba, kétablakos, a dohány-utczában, második emeleten, előszobával, lépcsőházzal különbejárattal, olcsón kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6920-10

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, remnek, egyleti helyiségnek, vivőteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3662-17

Nagy boltihelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4706-17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél nagyon 30 krért Réthy-féle Pemotefü-czukorkát. 1537-18

Krasági lakás kerestetik a körutak valamelyikén, mely 5-6 szobából és hozzátartozó mellék-helyiségekből és lehetőleg 2 előszobából álljon. A lakás az I. emeleten legyen. Részletes ajánlatok a kiadóba kéretnek „Földbirtokos” czímen. 2671-18

Éllátás, 2 szobával, fürdőszobával, uri családnál kereshünk. Czim „Hárman”. 2579-18

Számozatlan ügyes barát, kőfogatu, tetszés szerint bérbeadó. Czim a kiadóban. 2581-18

Hogy nyerte Csillag Anna asszony hosszú haját?

Csillag Anna asszonynak egészen rövid, csak 30 cm. hosszú haja volt és fejének idegántalmait nagy szenvedést okoztak neki: e baj következtében haja teljesen kikükkött: ekkor az a véletlen jött közbe, hogy őt megszólította egy polgárnő, aki Csillag Anna iránti részvétből azt kérdezte tőle: „Mi történt veled, gyermekeim, miért vagy úgy leterve, mond el nekem a te szenvedésed okát, én jó asszony vagyok, segítek rajtad”. Ez régtől arra indította Csillag Anna ut, hogy a jó asszonnyal mindent közöljön, amire a polgárnő ezt mondta: „Nőz rém, gyermekeim, én ma 85 éves vagyok; láttál te már az életben olyan haját az én koromban, amilyen nekem van, ugyebár nem. Hogy honnan van ez, mindazt el fogom neked mondani, de nagyon kell figyelned rá. En egy kenőcsöt csináltok neked, amelyet te ugy fogsz készíteni, ahogy én azt megmutatom neked; ez növényekből és füvekből áll és azt fogod mindennap használni s már az első nyolcz nap mulva nem maradhat el a biztos siker.”

És ugy volt, Csillag Anna megtanulta a titkot s az általa mondott növényekből kenőcsöt készített magának, amelyet mindennap használni kezdett és a 8-dik napon fejének egészen elállt, a hajkihullás teljesen megszűnt, így tehát oka volt a legnagyobb öröme, mely őt arra indította, hogy tovább használja a kenőcsöt és 14 havi használat után elérte Csillag Anna asszony az ő hosszú, orias Loreley haját, amely ma már több, mint 1 m. és 85 cm.nyi hosszú.

Mialatt Csillag Anna asszony az általa készített kenőcsöt csak önmagának használta, több hölgyismerőse jött hozzá, akiknek hasonló fájdalmaik voltak és őt megkérdezték, hogy miképp kapta az ő szép, hosszú haját.

Hogy még több meggyőződést szerezzen róla, Csillag Anna az ismerőseinek adott a kenőcsből és csodák csodája, a kenőcs sohasem tagadta meg hatását s mindennütt a legfényesebb eredményei voltak, amelyek őt arra indították, hogy a nagybecsült közönségnek a kenőcsöt hozzáférhetőbbé tegye, mert ez jótétemény, amelyet Csillag Anna asszony csak oly módon gyakorolhat hogy kenőcsöt tégelyenként 1, 2, 3, és 5 forintért mindenkinek hozzáférhetővé teszi, melynek központi gyári raktára **Bécs, I., Seilergasse 7.** sz. a. van. Csillag Anna asszony haj- és szakálónövesztő kenőcse a legmagasabb körökbe is bejutott és mindenfelől a legnagyobb dicséretben részesült, ugy, hogy fejedelmek, főherczegnők és a legnagyobb diplomaták is indítatva érezték magukat, hogy neki a szép és hasznos találmányért dicsőró iratokat küldjenek, ugyszintén az egész művelt világ által is beküldetnek mindazok részéről, akik a Csillag Anna-féle kenőcsöt használják.

A Csillag Anna-féle kenőcsöt fölösleges sok magasztalással elhalmozni, mert a kenőcs önmagát dicséri, ugy, hogy egy vevő száz meg száznak ajánlja, mert mindenki, aki ezt használja, kész a tiszta igazságot megmondani, hogy ez az egyedüli biztos szer, mert ezt siker koronázza.

Mindenki, aki még nem szerezte meg a kenőcsöt, vegyen egy tégelyt belőle, hogy annál hamarabb meggyőződhessek annak igazi hatásáról és Csillag Anna asszony meg van róla győződve, hogy mindazon hölgyek és urak, akik ezt megrendelik, meleg köszönetnyilvánításban fogják őt részesíteni.